

KLASA: UP/I 034-03/18-04/021
URBROJ: 580-16/119-2019-023
Zagreb, 26. srpnja 2019.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja na temelju članka 13. stavka 2., članka 19. stavka 6. i 7. te članka 20. stavka 1. podstavka 1. Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“, br. 117/17.), u upravnom postupku pokrenutom po službenoj dužnosti protiv otkupljivača FRAGARIA, d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, V. Ravnice br. 2, kojeg zastupaju opunomoćenici Stanko Barbarić Zagreb, Nova Ves 36 i Josip Pažin, odvjetnik u Odvjetničkom društvu OLUJIĆ, PEZIĆ & PARTNERI d.o.o. Zagreb, Marulićev trg 2, radi utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi, na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: Mladen Cerovac, mag. iur., predsjednik Vijeća, Vesna Patrlj, dipl. iur., zamjenica predsjednika Vijeća, Denis Matić, dipl. iur., mr. sc. Ljiljana Pavlic, dipl. oec. i dr. sc. Mirta Kapural, dipl. iur., članovi Vijeća, sa sjednice 22/2019., održane 26. srpnja 2019., donosi sljedeće

RJEŠENJE

- I. Utvrđuje se da je FRAGARIA, d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, V. Ravnice br. 2., iskorištavajući značajnu pregovaračku snagu kao otkupljivač u smislu Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom (dalje: ZNTP), nametnula svojim dobavljačima lubenica u 2018. godini nepoštene trgovačke prakse na način:
 - a) da je nakon 7. prosinca 2017., kada je ZNTP stupio na snagu, a u razdoblju od 10. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018., sklopila ugovore s 38 dobavljača lubenica, koji nisu sadržavali jasno određenje o cijeni i/ili načinu određivanja, odnosno izračuna cijene, prema kojem bi na jasan i nedvojben način bilo moguće utvrditi na temelju kojeg se pojedinog parametra kvalitete izračunava cijena poljoprivrednog proizvoda, koja je osnova za izračun cijene i kako se obavlja njezina korekcija, što je protivno odredbi članka 5. stavka 1. točke 1. ZNTP-a i predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a, a radi se o sljedećim ugovorima:
 - Ugovor br. 34/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 9. svibnja 2018. s dobavljačem [***],
 - Ugovor br. 49/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
 - Ugovor br. 27/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 9. svibnja 2018. s dobavljačem [***];
 - Ugovor br. 35/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 9. svibnja 2018. s dobavljačem [***];
 - Ugovor br. 14/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 9. svibnja 2018. s dobavljačem [***];

- Ugovor br. 56/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 41/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 06/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 4. travnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 44/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 46/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 89/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 93/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 52/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 43/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 48/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 55/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 37/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 36/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 33/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 9. svibnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 88/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 91/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 31/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 20/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 9. svibnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 03/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 28. ožujka 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 90/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 39/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 87/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 45/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 86/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- Ugovor br. 54/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];

- Ugovor br. 30/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 9. svibnja 2018. s dobavljačem [***];
 - Ugovor br. 38/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
 - Ugovor br. 58/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
 - Ugovor br. 57/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
 - Ugovor br. 47/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
 - Ugovor br. 29/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 9. svibnja 2018. s dobavljačem [***];
 - Ugovor br. 32/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 9. svibnja 2018. s dobavljačem [***];
 - Ugovor br. 92/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***];
- b) da je u razdoblju od 1. travnja 2018. do 31. prosinca 2018. imala objavljene Opće uvjete otkupa poljoprivrednih proizvoda od 1. travnja 2018., koji nisu sadržavali jasno određenje o cijeni i/ili načinu određivanja, odnosno izračuna cijene, prema kojem bi na jasan i nedvojbjen način bilo moguće utvrditi na temelju kojeg se pojedinog parametra kvalitete izračunava cijena poljoprivrednog proizvoda, koja je osnova za izračun cijene i kako se obavlja njezina korekcija, dakle Opći uvjeti otkupa poljoprivrednih proizvoda nisu sastavljeni u skladu s odredbom članka 5. stavka 3. ZNTP-a, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a;
- c) da je u razdoblju od 28. lipnja 2018. do 18. lipnja 2019. obračunavala popust za prijevremeno plaćanje - *cassa sconto* od 3%, umjesto ugovorenih 2% i to u odnosu na dobavljače:
- [***]:
 - po otkupnom bloku 2287/2018 od 18. lipnja 2018. na iznos od [***] kuna, na temelju obavijesti o knjiženju 18-1X1-000102, koju je FRAGARIA d.o.o. izdala 4. srpnja 2018.;
 - po otkupnom bloku 2343/2018 od 20. lipnja 2018. na iznos od [***] kuna, na temelju obavijesti o knjiženju 18-1X1-000101, koju je FRAGARIA d.o.o. izdala 2. srpnja 2018.;
 - [***]: po otkupnom bloku 2288/2018 od 19. lipnja 2018. na iznos od [***] kuna, na temelju obavijesti o knjiženju 18-1X1-000100, koju je FRAGARIA d.o.o. izdala 2. srpnja 2018.;
 - [***]:
 - po otkupnom bloku 2293/2018 od 20 lipnja 2018. na iznos od [***] kuna, na temelju obavijesti o knjiženju 18-1X1-000098, koju je FRAGARIA d.o.o. izdala 28. lipnja 2018.;
 - po otkupnom bloku 2437/2018 od 14. srpnja 2018. za obračunati iznos od [***] kuna, na temelju obavijesti o knjiženju 18-1X1-000118, koju je FRAGARIA d.o.o. izdala 31. srpnja 2018.;
 - [***]:
 - po otkupnom bloku 2291/2018 od 20. lipnja 2018. na iznos od [***] kuna, na temelju obavijesti o knjiženju 18-1X1-000097, koju je FRAGARIA d.o.o. izdala 28. lipnja 2018.;

- po otkupnom bloku 2375/2018 od 25. lipnja 2018. na iznos od [***] kuna, na temelju obavijesti o knjiženju 18-1X1-000104, koju je FRAGARIA d.o.o. izdala 6. srpnja 2018.;

- [***]:

- po otkupnom bloku 2292/2018 od 21. lipnja 2018. na iznos od [***] kuna, na temelju obavijesti o knjiženju 18-1X1-000099, koju je FRAGARIA d.o.o. izdala 28. lipnja 2018.;

- po otkupnom bloku 2374/2018 od 28. lipnja 2018. na iznos od [***] kuna, na temelju obavijesti o knjiženju 18-1X1-000103, koju je FRAGARIA d.o.o. izdala 6. srpnja 2018.;

te je na temelju navedenih obavijesti o knjiženjima obračunala popust za prijevremeno plaćanja - *cassa sconto*, po stopi višoj od ugovorene, a za koji iznos je po svakom od otkupnih blokova umanjila plaćanje na štetu dobavljača, čime je netransparentno umanjila vrijednost poljoprivrednog proizvoda, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a u vezi s člankom 11. točkom 1. ZNTP-a;

d) da je u razdoblju od 16. lipnja 2018. (prve isporučene količine lubenica) do 20. srpnja 2018. (zadnje isporuče količine lubenica), otkupljivala lubenice I. klase, odnosno prve kvalitete, po otkupnoj cijeni lubenica za II. klasu, čime je na netransparentan način umanjila vrijednost poljoprivrednog proizvoda – lubenice standardne kvalitete, a što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a u vezi s člankom 11. točkom 1. ZNTP-a;

e) da je u razdoblju od 16. srpnja 2018. do 4. listopada 2018. izvršavala plaćanja svojim dobavljačima lubenica u rokovima dužim od 30 dana za svježi proizvod, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a u vezi s odredbom članka 11. točkom 9. ZNTP-a i to u odnosu na dobavljače:

- [***], za plaćanje po računu broj 2/1/1, od 5. srpnja 2018.;

- [***], za plaćanje po otkupnom bloku 02301/2018 od 22. lipnja 2018.;

- [***], za plaćanja po otkupnim blokovima: 2333/2018 od 20. lipnja 2018., 2329/2018 od 21. lipnja 2018. 2322/2018 od 26. lipnja 2018., 2354/2018 od 28. lipnja 2018., 2406/2018 od 7. srpnja 2018., 2405/2018 od 4. srpnja 2018., 2440/2018 od 16. srpnja 2018.;

- [***], za plaćanja po otkupnim blokovima: 2307/2018 od 23. lipnja 2018., 2351/2018 od 28. lipnja 2018., 2363/2018 od 28. lipnja 2018.,

- [***], za plaćanja po otkupnim blokovima: 2403/2018 od 4. srpnja 2018., 2439/2018 od 14. srpnja 2018.;

- [***], za plaćanje po otkupnom bloku 2344/2018, od 20. lipnja 2018.;

- [***], za plaćanje po otkupnom bloku 2434/2018 od 13. srpnja 2018.;

- [***], za plaćanje po otkupnim blokovima: 2429/2018 od 9. srpnja 2018. i 2462/2018 od 19. srpnja 2018.;

- [***], za plaćanja po otkupnom bloku 2426/2018, od 21. lipnja 2018.;

- [***], za plaćanje po otkupnim blokovima: 2454/2018 od 14. srpnja 2018., 2455/2018 od 17. srpnja 2018., 2454/2018 od 14. srpnja 2018., 2455/2018 od 17. srpnja 2018.;

- [***], za plaćanja po otkupnim blokovima 2349/2018 od 19. lipnja 2018., 2414/2018 od 6. srpnja 2018., 2415/2018 od 7. srpnja 2018., 2433/2018 od 13. srpnja 2018., 2442/2018 od 16. srpnja 2018., 2451/2018 od 17. srpnja 2018., 2463/2018 od 18. srpnja 2018., 2465/2018 od 20. srpnja 2018.;

- [***], za plaćanja po otkupnim blokovima: 2400/2018, od 6. srpnja 2018., 2410/2018 od 7. srpnja 2018., 2461/2018 od 19. srpnja 2018.;
- [***], za plaćanje po otkupnom bloku 2443/2018 od 12. srpnja 2018.;
- [***], plaćanje po otkupnom bloku 23785/2018 od 4. srpnja 2018.;
- [***], za plaćanje po otkupnom bloku 2308/2018 od 23. lipnja 2018.;
- [***], za plaćanja o otkupnim blokovima: 2330/2018 od 21. lipnja 2018., 2464/2018, od 17. srpnja 2018.;
- [***], za plaćanje po otkupnom bloku 2460/2018 od 18. srpnja 2018.;
- [***], za plaćanja po otkupnim blokovima: 2369/2018 od 29. lipnja 2018. i 2428/2018, od 9. srpnja 2018.;
- [***], za plaćanja po otkupnim blokovima: 2411/2018, od 6. srpnja 2018. i 2413/2018 od 7. srpnja 2018.;
- [***], za plaćanja po otkupnim blokovima 2285/2018 od 18. lipnja 2018., 2445/2018 od 7. srpnja 2018., 2430/2018 od 9. srpnja 2018., 2431/2018 od 11. srpnja 2018., 2459/2018 od 18. srpnja 2018.;
- [***], za plaćanje po otkupnom bloku 2432/2018 od 11. srpnja 2018.;
- [***], za plaćanje po otkupnom bloku 2388/2018 od 22. lipnja 2018.;
- [***], za plaćanja po otkupnim blokovima: 2364/2018 od 29. lipnja 2018, 2368/2018 od 29. lipnja 2018. i 2352/2018 od 28. lipnja 2018.;
- [***], za plaćanje po otkupnom bloku 2444/2018 od 5. srpnja 2018.;
- [***], za plaćanje po otkupnim blokovima: 2358/2018 od 29. lipnja 2018. i 2407/2018 od 5. srpnja 2018.;
- [***], za plaćanja po računima - otpremnicama: 24/1/1, od 25. lipnja 2018., 25/1/1, od 29. lipnja 2018., 27/1/1, od 7. srpnja 2018.;
- [***], za plaćanja po otkupnim blokovima: 2345/2018 od 20. lipnja 2018., 2332/2018 od 21. lipnja 2018., 2306/2018 od 22. lipnja 2018., 2438/2018 od 14. srpnja 2018., 2441/2018 od 16. srpnja 2018., 2449/2018 od 17. srpnja 2018.;
- [***], za plaćanje po računu 15/1/1, od 6. srpnja 2018.;
- [***], za plaćanje po otkupnim blokovima: 2408/2018 od 5. srpnja 2018. i 2457/2018., od 19. srpnja 2018.

II. Zabranjuje se otkupljivaču FRAGARIA, d.o.o. svako daljnje postupanje opisano u točki I. izreke ovog rješenja.

III. Nalaže se otkupljivaču FRAGARIA, d.o.o. da Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja dostavi dokaz o tome da je:

- ugovore s dobavljačima lubenica za 2019. godinu uskladila s odredbama ZNTP-a, ili odgovarajuće pisano očitovanje ovlaštene osobe, ako u 2019. godini nije sklapala ugovore s dobavljačima lubenica,
- Opće uvjete otkupa na temelju kojih s dobavljačima lubenica posluje u 2019. godini uskladila s odredbama ZNTP-a, ili odgovarajuće pisano očitovanje ovlaštene osobe, ako u 2019. godini ne posluje s dobavljačima lubenica na temelju takvog dokumenta.

Rok izvršenja: 3 (tri) mjeseca od dana primitka ovog rješenja.

IV. Za teške povrede ZNTP-a opisane u točki I. izreke ovog rješenja, u skladu s odredbama članka 24. stavka 2. točke 1. i 6. ZNTP-a, izriče se otkupljivaču FRAGARIA, d.o.o. upravno-kaznena mjera u iznosu od:

- 350.000,00 kn (tristopedesettisućakuna).

Rok izvršenja: 15 (petnaest) dana od dana izvršnosti ovog rješenja ako nije podnesena tužba, odnosno po pravomoćnosti sudske odluke, uračunavajući u iznos upravno-kaznene mjere i zakonske zatezne kamate od dana dostave stranci rješenja do dana plaćanja.

V. Ovo rješenje objavit će se na mrežnoj stranici Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, pri čemu će poslovne tajne sadržane u rješenju biti izuzete od javne objave.

Obrazloženje

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: AZTN) je 16. srpnja 2018. po službenoj dužnosti pokrenula upravni postupak protiv otkuplivača FRAGARIA, d.o.o. (dalje: FRAGARIA), u cilju zaštite javnog interesa, radi utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi pri otkupu lubenica. Povod za pokretanje predmetnog postupka po službenoj dužnosti bila su saznanja iz dvije anonimne prijave, obje od 15. srpnja 2018., obje dostavljene AZTN-u putem elektroničke pošte 16. srpnja 2018.

Iz navedenih anonimnih prijava proizlazi da FRAGARIA otkupljuje lubenice bez izdavanja otkupnog bloka ili sličnog dokumenta, da se otkup obavlja po cijeni o kojoj se dobavljače informira usmeno te da se radi o cijeni nižoj od cijene proizvodnje i to po 0,50 kuna po kilogramu.

S obzirom na to da je odredbom članka 7. stavka 1. ZNTP-a određeno da za svaku isporuku poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda u skladu s ugovorom sklopljenim između dobavljača i otkuplivača ili prerađivača, odnosno za svaku uslugu povezanu s isporukom poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda mora biti izdan račun ili otkupni blok u skladu s poreznim propisima te da je odredbom članka 5. stavka 1. točke 1. ZNTP-a određeno da cijena, ili način određivanja i/ili izračuna cijene mora biti sastavni dio pisanog ugovora, navodi o tome da FRAGARIA otkupljuje poljoprivredni proizvod – lubenicu, bez odgovarajuće popratne dokumentacije i kako se o cijeni otkupa obavještava dobavljače usmenim putem, AZTN je ocijenio dostatnim indicijama za pokretanje upravnog postupka po službenoj dužnosti.

Slijedom iznesenog, AZTN je 16. srpnja 2018. protiv FRAGARIE pokrenuo upravni postupak na temelju odredbi članka 13. i članka 14. ZNTP-a i članka 42. stavka 1. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, br. 47/09., dalje: ZUP), a u vezi s člankom 4. stavkom 2. točkom 2. i člankom 7. stavkom 1. te člankom 4. stavkom 2. točkom 1. i člankom 5. stavcima 1. i 3. ZNTP-a.

S obzirom na to da ZNTP taksativno navodi koje se prakse u poslovnim odnosima između dobavljača i otkuplivača i/ili prerađivača, ili trgovaca imaju smatrati nepoštenima (članci od 4. do 12. ZNTP-a) te da među tim praksama nije uvršten i otkup poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda po cijeni nižoj od cijene proizvodnje, AZTN nije bio ovlašten ispitivati navode iz anonimnih prijava od 16. srpnja 2018. o tome da FRAGARIA otkupljuje/kupuje lubenice od svojih dobavljača po cijeni nižoj od cijene proizvodnje (0,50 kuna po kilogramu).

Dakle, u ovom upravnom postupku pokrenutom po službenoj dužnosti bilo je potrebno utvrditi je li otkuplivač FRAGARIA, iskorištavajući značajnu pregovaračku snagu, nametnuo svojim dobavljačima lubenica nepoštene trgovačke prakse u smislu odredbi ZNTP-a na način da je nakon 7. prosinca 2017., kada je ZNTP stupio na snagu, sklapao pravne poslove izvan forme i bez bitnih sastojaka propisanih odredbama članka 5. i članka 7. ZNTP-a, odnosno je li svojim

dobavljačima nametnuo nepoštene trgovačke prakse iz članka 11. ZNTP-a. AZTN je u okviru ovog upravnog postupka ispitivao sve elemente koji se odnose na sadržaj poslovnih odnosa FRAGARIE s njezinim dobavljačima lubenica, odnosno otkupa i trgovine lubenicama, pa je u tu svrhu analizirao jesu li predmetni ugovori i Opći uvjeti otkupa poljoprivrednih proizvoda od 1. travnja 2018., oznake OUP-OPP-002 (dalje: Opći uvjeti otkupa), te njihova provedba u skladu s odredbama ZNTP-a.

1. Utvrđivanje propisane visine ukupnoga godišnjeg prihoda otkupljiivača i/ili prerađivača

Utvrđivanje postojanja značajne pregovaračke snage u smislu ZNTP-a predstavlja procesnu pretpostavku za vođenje postupka utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi i postupak utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere u pojedinačnim predmetima.

Nepoštene trgovačke prakse svojim dobavljačima može nametnuti samo trgovac, otkupljiivač i/ili prerađivač koji iskorištava značajnu pregovaračku snagu.

Smatra se da značajnu pregovaračku snagu ima otkupljiivač čiji ukupni godišnji prihod, zajedno s ukupnim godišnjim prihodom s njim povezanim društvima, prema posljednjem predanom godišnjem financijskom izvješću prelazi 50.000.000,00 kuna, pri čemu se ne uračunavaju prihodi ostvareni njihovom međusobnom prodajom robe, odnosno pružanjem usluga (članak 3. ZNTP-a; dalje: prihodovni cenzus).

Zbog toga je u ovom upravnom postupku prije svega bilo potrebno utvrditi pripada li FRAGARIA kategoriji otkupljiivača sa značajnom pregovaračkom snagom. U postupku utvrđivanja navedene činjenice elektroničkim je putem izvršen uvid u sudski registar za FRAGARIU, te Financijske izvještaje FRAGARIE d.o.o. za 2017. godinu i Konsolidirane financijske izvještaje FRAGARIE za 2017. godinu, kao i uvid u podatke s AZTN-u dostupnog portala FININFO, a posebno u odnosu na alat „Mreža poveznice“.

Tom je prilikom utvrđeno da je FRAGARIA trgovačko društvo koje kao pretežitu djelatnost obavlja proizvodnju, preradu, prijevoz, skladištenje i prodaju voća i povrća, koje je prema posljednjem predanom nekonsolidiranom financijskom izvješću za 2017. godinu ostvarilo prihod od 144.869.532 kuna.

Prema podacima iz konsolidiranih financijskih izvještaja za 2017. godinu, FRAGARIA, kao matično društvo povezano sa svojim ovisnim društvima: Fragaria Planta d.o.o., Eko-Beri d.o.o. (u oba društva FRAGARIA drži 10 % temeljnog kapitala), Moslavina voće d.o.o. (u kojem FRAGARIA drži 80 % temeljnog kapitala), a koji zajedno (u računovodstvenom smislu) čine grupu koja je u 2017. godini ostvarila konsolidirane ukupne prihode u iznosu 199.801.985,00 kuna.

Promatrajući personalnu povezanost (povezanost putem fizičkih osoba koja sudjeluju u udjelničarskim, nadzornim ili upravljačkim strukturama poduzetnika) ili drugu vrstu povezanosti u smislu odredbi članka 23. Zakona o računovodstvu („Narodne novine“, br. 78/15., 134/15., 120/16., 116/18.), FRAGARIA je uz već ranije navedena tri trgovačka društva, povezana i s trgovačkim društvima Agromeđimurje d.d. Čakovec, Čakovec (preko člana Nadzornog odbora, g. Tihomira Peraića) te QUAESTUS PRIVATE EQUITY d.o.o. za upravljanje otvorenim investicijskim fondovima rizičnog kapitala s privatnom ponudom koje drži udjele u još tri aktivna poslovna subjekta (Hlad d.o.o., Slavonski Brod; Osteon d.o.o., Krapinske Toplice; Tvornica tekstila Trgovišće d.o.o., Veliko Trgovišće).

AZTN je na temelju svega iznesenog utvrdio da FRAGARIA kao otkupljiivač (i/ili prerađivač) ima značajnu pregovaračku snagu u smislu odredbi članka 3. stavka 3. i 5. ZNTP-a.

2. Ispitni postupak - pribavljanje podataka, dokumentacije i pisanih pojašnjenja te usmena rasprava

AZTN je u okviru ispitnog postupka, na temelju odredbi članka 17. ZNTP-a, od FRAGARIJE u tri navrata, dopisima od 16. srpnja 2018. (kojim je ujedno i dostavljena obavijest o pokretanju upravnog postupka), od 24. rujna 2018. i od 28. prosinca 2018., zatražio dostavu podataka, dokumentacije i pisanih pojašnjenja, a održana je i usmena rasprava u skladu s odredbama članka 54. ZUP-a.

2.1. Dopis AZTN-a od 16. srpnja 2018. – Obavijest o pokretanju upravnog postupka

Uz Obavijest o pokretanju upravnog (ispitnog) postupka, KLASA: UP/I 034-03/18-04/021, URBROJ: 580-16/119-2018-003, od 16. srpnja 2018., AZTN je u skladu s odredbom članka 17. stavka 1. ZNTP-a, od FRAGARIJE zatražio popis svih dobavljača (domaćih i inozemnih), od kojih to trgovačko društvo kao otkupljivač dobavlja lubenice, zajedno s podacima o tim dobavljačima te količini i cijeni po kojima su lubenice dobavljane od svakog pojedinog dobavljača u razdoblju od 1. travnja 2018., dakle od početka „pune“ primjene ZNTP-a, do primitka zahtjeva u sjedištu stranke (23. srpnja 2018.).

Zatražena je i dostava svih ugovora, dodataka (aneksa) tim ugovorima, eventualnih priloga ugovorima i dodacima (aneksima) ugovora te druge popratne dokumentacije vezane uz njih, kao i sve opće uvjete poslovanja koji su prilog ili samostalni dokument u odnosu na naprijed navedene ugovore, a koje je FRAGARIA imala sklopljene sa svim dobavljačima lubenica i to onih koji su sklopljeni prije stupanja na snagu ZNTP-a i važili na dan stupanja na snagu ZNTP-a (7. prosinca 2017.) sve do dana usklađenja tih ugovora, u smislu odredbe članka 32. ZNTP-a. Zatražena je i dostava analitičkih kartica iz kojih je moguće utvrditi datum računa i/ili otkupnog bloka, vrijednost nabave, datum plaćanja svim dobavljačima lubenica od kojih je kupljen taj proizvod, nastale u razdoblju od 1. travnja 2018. do dana nastanka tog zahtjeva AZTN-a.

2.2. Dokumentacija, podaci i pisana očitovanja dostavljena uz podnesak FRAGARIE od 2. kolovoza 2018.

Postupajući u skladu sa zahtjevom AZTN-a, FRAGARIA je u otvorenom roku, uz podnesak od 1. kolovoza 2018., zaprimljenim kod AZTN-a 2. kolovoza 2018., dostavila veći dio traženih materijala. U svom podnesku, stranka se izjasnila kako odbija navode iz Obavijesti o pokrenutom upravnom postupku AZTN-a, te kako ima potpisane ugovore sa svim dobavljačima poljoprivrednih proizvoda pa tako i lubenica, dostavila popis dobavljača od kojih je otkupljivala lubenice u razdoblju od 1. travnja 2018. do 23. srpnja 2018., račune odnosno otkupne blokove za kupljene lubenice u tom razdoblju; potvrde o plaćanju za otkupljene lubenice; analitičke kartice, kalkulacije nabavne cijene, te obavijesti o knjiženjima u situacijama kada je korištena ugovorena mogućnost odobravanja popusta za prijevremeno plaćanje - *cassa sconta*; ugovore o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018. od dobavljača; i to: Ugovor br. 34/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 9. svibnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 49/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 27/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 9. svibnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 35/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 9. svibnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 14/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 9. svibnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 56/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 41/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 06/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 4. travnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 44/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 46/18/OP o isporuci

poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 89/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 93/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 52/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 43/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 48/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 55/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 37/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 36/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 33/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 9. svibnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 88/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 91/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 31/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 20/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 9. svibnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 03/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 28. ožujka 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 90/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 39/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 87/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 45/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 86/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 54/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 30/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 9. svibnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 38/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 58/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 57/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 47/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 29/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 9. svibnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 32/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 9. svibnja 2018. s dobavljačem [***], Ugovor br. 92/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018. s dobavljačem [***] (dalje: ugovori); Opće uvjete otkupa poljoprivrednih proizvoda od 1. travnja 2018.

Međutim, tom je prilikom stranka propustila dostaviti: a) ugovore, dodatke (anekse) tim ugovorima, priloge ugovorima i dodacima (aneksima) ugovora te druge popratne dokumentaciju koja se veže uz njih, kao i sve opće uvjete poslovanja (ako postoje) koji su prilog naprijed navedenim ugovorima sa svim dobavljačima lubenica, koji su mijenjani i/ili dopunjavani u skladu s odredbama ZNTP-a, a sklopljenih prije ili nakon stupanja na snagu ZNTP-a, a prije sklapanja prvih ugovora u 2018., ili pisano očitovanje o tome kako u tom razdoblju nije poslovala s dobavljačima lubenica, bilo na temelju ugovora, bilo na temelju javno objavljenih općih uvjeta otkupa; b) ugovor na temelju kojeg je poslovala s dobavljačem [***]; te c) financijsku dokumentaciju vezanu uz Ugovor br. 36/18/OP o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., od 10. siječnja 2018., s dobavljačem [***], ili pisano očitovanje o tome kako u toj godini nije bilo poslovanja na temelju navedenog ugovora.

FRAGARIA nije AZTN-u predložila preuzimanje obveze izvršenja određenih mjera i uvjeta te rokove u kojima bi to učinila kako bi se otklonile nepoštene trgovačke prakse ni u roku propisanom člankom 18. stavkom 1. ZNTP-a niti izvan tog roka.

2.3. Dopis AZTN-a od 24. rujna 2018.

AZTN je pozivom na odredbu članka 17. stavka 1. ZNTP-a, dopisom od 24. rujna 2018., od FRAGARIJE zatražio dostavu nedostavljene dokumentacije opisane u točki 2.2. obrazloženja ovoga rješenja, ali i dodatnih podataka, dokumentacije i pisanih pojašnjenja.

Tako je zatraženo pisano očitovanje o tome što predstavlja „tržišnu cijenu“ te na koji način se o toj cijeni na transparentan način i pravovremeno obavještava dobavljač. U odnosu na pojedinačne poslovne odnose s dobavljačima lubenica zatražena je dodatna financijska dokumentacija (uglavnom potvrde o plaćanju po nekim od otkupnih blokova koji nisu bili dospjeli na naplatu u trenutku dostave dokumentacije, kao i pojašnjenja vezana uz neka od izvršenih plaćanja), i to u odnosu na dobavljače [***], [***], [***], [***], [***], [***], [***], [***], potrebno je dostaviti potvrde o plaćanjima po otkupnim blokovima [***], [***] i [***].

AZTN je zatražio i popis dobavljača lubenica s kojima je FRAGARIA poslovala isključivo na temelju Općih uvjeta otkupa.

2.4. Dokumentacija, podaci i pisana očitovanja dostavljena uz podnesak FRAGARIJE od 10. listopada 2018.

FRAGARIA je, postupajući po zahtjevu AZTN-a, u otvorenom roku, dana 10. listopada 2018. uz podnesak s pisanim pojašnjenjima dostavila tražene potvrde o plaćanjima. Dostavljen je i tablični pregled dobavljača lubenica s njihovim podacima, ukupno nabavljenim količinama lubenica, prosječnoj cijeni po kilogramu i ukupnom iznosu koji je bilo potrebno platiti svakom od dobavljača. Isto tako dostavljen je i tablični pregled s podacima, količinama i cijeni po svakoj isporuci za svakog od dobavljača lubenica.

U tom se podnesku FRAGARIA izjasnila da u razdoblju od 7. prosinca 2017. do 31. ožujka 2018. nije poslovala s dobavljačima lubenica.

U svom pisanom očitovanju vezanom uz određivanje pojma „tržišne cijene“ te načinu i trenutku u kojem se o toj cijeni obavještava dobavljač, FRAGARIA je u bitnom navela da se tržišna cijena formira na globalnom tržištu pod utjecajem ponude i potražnje proizvoda, da se mijenja na tjednoj razini, a nekad i češće te da na domaćem tržištu cijene u pravilu diktiraju veliki trgovački maloprodajni lanci pa se tako cijena diktirana od strane trgovaca uvećava za manipulativne troškove i maržu otkupljivača i kao takva se nudi dobavljačima lubenica. Cijena formirana na opisani način objavljuje se i transparentno ističe na otkupnom mjestu, gdje je dostupna zainteresiranim dobavljačima, pa ako je cijena (uz ostale uvjete) obostrano prihvatljiva, posao se realizira, pri čemu se ispostavlja otkupni blok, koji između ostalog sadrži i podatak o cijeni, a kojeg potpisuje i sam dobavljač te je tako uvijek svjestan cijene po kojoj prodaje robu.

U odnosu na zahtjev AZTN-a za dostavom popisa dobavljača lubenica s kojima FRAGARIA posluje na temelju Općih uvjeta otkupa, dostavljeno je pisano očitovanje da se radi o istim dobavljačima s kojima posluje na temelju ugovora te da postojanje Općih uvjeta otkupa ne isključuje mogućnost zaključenja ugovora s dobavljačima.

2.5. Dopis AZTN-a od 28. prosinca 2018.

S obzirom na to da je u nastavku postupka bilo potrebno razjasniti i pitanje o načinu postupanja s lubenicama ako bi se na otkupnom mjestu utvrdilo da lubenice nisu odgovarajuće kvalitete, ali i pitanje vezano uz činjenicu da je na otkupnim blokovima otisnut pečat FRAGARIE s napomenom „otkupno mjesto METKOVIĆ“, dok je istovremeno ugovorima o isporuci

poljoprivrednih kultura roda 2018. (članak 3. ugovora) i Općim uvjetima otkupa (članak 9.) određeno da je mjesto isporuke Opuzen, Pržinovac 262, AZTN je dopisom od 28. prosinca 2018., u skladu s odredbom članka 17. stavka 1. ZNTP-a, zatražio dopunu dostavljenih podataka, dokumentacije i pisanih pojašnjenja.

U tom smislu zatraženo je pisano izjašnjenje o tome primjenjuje li FRAGARIA u poslovnim odnosima s dobavljačima lubenica oba dokumenta pa je, u slučaju potvrdnog odgovora, bilo potrebno razjasniti na koji su način i u kojem trenutku su dobavljači lubenica upoznati sa sadržajem Općih uvjeta otkupa.

Zatraženo je i očitovanje o razlozima zbog kojih ugovori ne sadrže odredbu o trajanju ugovora, a što je bitan sadržaj ugovora u smislu odredbe članka 5. stavka 1. točke 6. ZNTP-a.

U odnosu na navode FRAGARIJE od 10. listopada 2018., vezane uz način formiranja otkupne cijene, iz kojih u bitnom proizlazi da cijene u pravilu diktiraju veliki trgovački maloprodajni lanci pa na temelju toga, a vodeći računa o pokriću manipulativnih troškova i ostvarivanju marže, FRAGARIA nudi otkupnu cijenu svojim dobavljačima, zatražena je dostava: pisanog pojašnjenja o tome kako dobavljač može u svakom trenutku biti svjestan cijene uz koju prodaje robu, kao i može li ne prihvatiti cijenu koju mu nametne otkupljivač, a da ne povrijedi ugovornu obvezu; cjenika na temelju koji je obavljan otkup lubenica u razdoblju od 1. travnja 2018. do 31. kolovoza 2018.; pojašnjenja o načinu poslovanja s trgovcima (velikim trgovačkim maloprodajnim lancima), posebice u pogledu ugovaranja cijene proizvoda-lubenice te korespondencije između FRAGARIJE i trgovaca (velikih trgovačkih maloprodajnih lanaca) vezanu uz cijenu lubenica nastale u razdoblju od 1. travnja 2018. do 31. kolovoza 2018.

Zatraženo je i pojašnjenje o načinu postupanja s lubenicama za koje se na otkupnom mjestu utvrdi da nemaju odgovarajuću kvalitetu, kao i pojašnjenje o razlozima zbog kojih je na otkupnim blokovima otisnut pečat FRAGARIJE s napomenom „otkupno mjesto METKOVIĆ“, dok je istovremeno ugovorima o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018. (članak 3.) i Općim uvjetima otkupa (članak 9.) određeno da je mjesto isporuke Opuzen, Pržinovac 262.

Od ostale dokumentacije zatražena je dostava nedostajućeg ugovora sklopljenog s dobavljačem [***] iz mjesta [***]; potvrde o namirenju obveze dobavljaču [***] po otkupnom bloku 2412/2018 od 7. srpnja 2018. na iznos od [***] kn; te potvrde o plaćanju ili drugi financijski dokument o načinu na koji je u cijelosti podmirena obveza prema dobavljaču [***], [***] po otkupnom bloku 2444/2018 od 5. srpnja 2018.

2.6. Dokumentacija, podaci i pisana očitovanja dostavljena uz podnesak FRAGARIJE od 16. siječnja 2019.

FRAGARIA se u podnesku od 16. siječnja 2019. , u odnosu na pitanje vezano uz dokumente na temelju kojih je poslovala sa svojim dobavljačima lubenica, očitovala da su u primjeni oba dokumenta te da se sa sadržajem Općih uvjeta otkupa dobavljači mogu upoznati u radno vrijeme na otkupnom mjestu budući da je taj dokument tamo dostupan.

U odnosu na nedostatak ugovorne odredbe o trajanju ugovora u smislu odredbe članka 5. stavka 1. točke 6. ZNTP-a, stranka smatra da je trajanje ugovora određeno u samom naslovu ugovora i uvodnoj odredbi, prema kojima je predmet ugovora isporuka poljoprivrednih kultura roda 2018. godine, čime je prema njezinom mišljenju, trajanje ugovora suštinski određeno, budući da se radi o svježem poljoprivrednom proizvodu roda te iste godine ograničenog trajanja, što se odnosi i na lubenice.

Očitujući se o načinu formiranja otkupne cijene, stranka je navela kako je otkupna cijena istaknuta na prodajnom mjestu. Ukoliko je dobavljač ne prihvaća, neće ni isporučiti robu, a za

to neće snositi nikakve posljedice. Isto tako, FRAGARIA se u bitnom očitovala kako s velikim trgovačkim lancima posluje na temelju ugovora te da je postupak sa svakim od tih lanaca pomalo različit u odnosu na druge. Cjenici na temelju kojih će trgovački lanac od FRAGARIJE otkupljivati određene poljoprivredne proizvode se utvrđuju za svaki naredni tjedan i to na način da FRAGARIA obično predlaže određenu cijenu na bazi prethodnih saznanja o tome pod kojim uvjetima je taj lanac (ili drugi lanci) spreman otkupljivati pojedini proizvod. Tako ponuđenu cijenu lanci ponekad prihvate, a nekad traže njezinu korekciju. U svakom slučaju, trgovački lanci su ti koji određuju po kojoj su cijeni spremni kupiti proizvod. Ako postoji međusobna suglasnost, potvrđuje se cjenik koji vrijedi za određeno razdoblje, najčešće tjedan, te dalje slijede isporuke.

U odnosu na zahtjev AZTN-a za pojašnjenje o načinu postupanja s lubenicama koje ne odgovaraju propisanoj kvaliteti, stranka se izjasnila da takve lubenice niti ne preuzima, pa ako ih je dobavljač dopremio na otkupno mjesto mora ih i odvesti s njega te u potpunosti postupati s njima kao s bilo kojom svojom robom.

O pitanju vezanom za pečat FRAGARIJE koji sadrži napomenu "otkupno mjesto METKOVIĆ", a u odnosu na činjenicu da je kao mjesto isporuke ugovoren Opuzen, Pržinovac 262, stranka se izjasnila kako posebno objašnjenje za to nema, već samo da se, gledano s pozicije centrale u Zagrebu, radi o širem području grada Metkovića i praksi koja se ustalila.

Osim iznesenog, stranka je dostavila cjenike za otkup lubenica u razdoblju od 1. lipnja 2018. do 31. kolovoza 2018., ogledni primjerak, korespondencije s trgovačkim lancem [***] iz koje je vidljivo da su potvrđene cijene za 27. tjedan, ugovor s dobavljačem [***] [***], pojašnjenja o zatvaranju obveza FRAGARIJE prema dobavljačima: [***] po otkupnom bloku 2412/2018, i [***] po otkupnom bloku 2444/2018.

2.7. Usmena rasprava i podnesak stranke od 26. ožujka 2019.

2.7.1. Usmena rasprava

Na usmenoj raspravi održanoj dana 13. ožujka 2019., u skladu s odredbom članka 54. stavka 3. ZUP-a, FRAGARIA zastupana po opunomoćeniku Stanku Barbariću i opunomoćeniku Josipu Pažinu, odvjetniku u OLUJIĆ, PEZIĆ & PARTNERI d.o.o. iz Zagreba, Marulićev trg 2, ostala je u cijelosti pri svim navodima i izjavama iznesenim u dotadašnjem tijeku postupka, izriječno potvrđujući kako su podaci i dokumentacija koje je dostavila u okviru podnesaka i tim podnescima priloženim dokumentima od 2. kolovoza 2018., 10. listopada 2018. i 26. siječnja 2019., potpuni i istiniti. Iskaz i očitovanja volje, za stranku je dao opunomoćenik Stanko Barbarić, član nadzornog odbora i član društva (udjelničar) FRAGARIJE, na kraju usmene rasprave, nakon što su saslušani i ispitani svjedoci.

Isto tako, na usmenoj raspravi ispitana su u svojstvu svjedoka ispitana dva dobavljača lubenica izabrana metodom uzorka, pri čemu je kriterij odabira bila i količina isporučenih lubenica. Na taj način su saslušani svjedoci [***], iz [***], kao dobavljač koji isporučuje velike količine lubenica i [***], iz [***], mali kooperant, koji isporučuje male količine lubenica.

Iz zapisnika s navedene usmene rasprave, odnosno sadržaja izjava danih na usmenoj raspravi, a s kojima je u cijelosti upoznata i stranka kojoj je uručen primjerak zapisnika, u bitnom, proizlazi sljedeće.

U tom smislu, iz iskaza obojice svjedoka suglasno proizlazi da je postupak unificiran za sve dobavljače-proizvođače lubenica, što znači da se ubrane lubenice odvoze na otkupno mjesto, pregledavaju se i važu te se prema dobivenim podacima i prema cjeniku za taj dan izdaje otkupni blok. Isto tako, suglasno su iskazali da se otkupna cijena lubenica objavljuje na

dnevnoj bazi na otkupnom mjestu FRAGARIJE, pa na taj način saznaju po kojoj cijeni je FRAGARIJA za taj dan spremna otkupiti lubenice svjedok [***] iskazao je da otkupnu cijenu može znati i dva dana ranije, međutim, ona se mijenja i na dnevnoj razini. Osim toga, suglasno su iskazali kako imaju mogućnost, bez ikakvih posljedica, odvesti lubenice drugom otkupljivaču ako nisu zadovoljni cijenom.

U odnosu na kvalitetu proizvoda – lubenice, obojica su iskazala da se otkupljuju isključivo lubenice I. klase, budući da se za njih postiže najviša cijena. Isto tako, obojica su iskazala i da lubenice koje ne udovoljavaju standardima kvalitete, što prema svom iskustvu ocjenjuje sam dobavljač-proizvođač, uopće ne ubiru (ostaju na zemlji) i ne plasiraju na tržište. Svjedoci su iskazali i da se za svaku isporuku izdaje jedan otkupni blok i da se svako plaćanje izvršava po jednom otkupnom bloku.

Obojica svjedoka su nespornim učinila i mjesto isporuke proizvoda, navodeći adresu otkupnog mjesta FRAGARIJE u Opuzenu.

U odnosu na podmirivanje obveza kompenzacijama, svjedok [***] se izjasnio da prema ustaljenoj poslovnoj praksi s FRAGARIJOM, međusobna potraživanja često podmiruju na taj način, ali je moguće dogovoriti i avansno plaćanje, naglašavajući pri tom da kupnja repromaterijala, kao potraživanje koje FRAGARIA stavlja u prijeboj, nije ni na koji način uvjetovana

Očitovanja i izjave u ime i za račun FRAGARIJE dao je opunomoćenik Stanko Barbarić, član nadzornog odbora i član društva FRAGARIA (dalje: stranka).

Iskaz stranke u velikoj se mjeri poklapao s iskazima svjedoka i nije im bio proturječan.

Stranka je izjavila da svaki dobavljač u trenutku isporuke proizvoda zna koja je cijena otkupa, budući da je dolina Neretve mala sredina u kojoj su svi dobavljači – proizvođači upoznati sa stanjem na tržištu i cijenama te surađuju s više otkupljivača, pa upravo na taj način mogu sami i odlučiti hoće li svoje proizvode prodati pojedinom otkupljivaču, pri čemu nema posebne sankcije za proizvođače koji ne isporuče ugovorene količine proizvoda.

U odnosu na način i trenutak objave Općih uvjeta otkupa, stranka se izjasnila da su Opći uvjeti otkupa javno objavljeni na otkupnom mjestu te da su proizvođači osobe s kojima FRAGARIA posluje dugi niz godina te su i na taj način upoznati s načinom postupanja. Osim toga, ukazao je i da postoji sličan način poslovanja u odnosu na sve otkupljivače s njihovim dobavljačima, pa i u tom smislu nema odstupanja od prakse.

Stranka je izjavila da je cijena otkupa rezultat ponude i potražnje na jedinstvenom europskom tržištu, odnosno tu cijenu formiraju veliki trgovački lanci.

U odnosu na broj otkupnih mjesta u dolini Neretve, stranka je izjavila da otkup obavlja smo na jednom mjestu u Opuzenu, kao i da je ranije imala poslovni prostor u najmu u Metkoviću, što je razlog da na pečatima otisnutim na otkupnim blokovima, koji su bili predmetom analize u ovom upravnom postupku, stoji naznaka „Otkupno mjesto Metković“.

Na zahtjev AZTN-a da pojasni koji su kriteriji da nekom od dobavljača bude isplaćen viši iznos od onog u cjeniku, kao što je to bio slučaj s plaćanjem po primci 18-109-000844, od 4. srpnja 2018., [***] i [***] po primci 18-109-000850, od 1. srpnja 2018., stranka se izjasnila da se vjerojatno radilo o lubenicama iznimne kvalitete zbog koje se može ponuditi i isplatiti viša cijena od one naznačene u cjeniku. U odnosu na razlog zbog kojeg su na cjenicima bile istaknute isključivo cijene za lubenice II. klase, iako je predmetom otkupa bila isključivo I. klasa lubenica, stranka je izjavila da trgovački lanci zbog tržišnih inspekcija inzistiraju da se na

deklaraciju proizvoda odnosno lubenica stavljaju podaci o tome da je proizvod II. klase, naglašavajući pri tom da proizvođačima nije bitno u koju klasu će proizvod biti svrstan, već koju će cijenu za njega dobiti. Stranka je pojasnila i kako se FRAGARIJA dogovara o cijeni sa svakim pojedinim trgovačkim lancem posebno, budući da nema dostatnu snagu slati svoje ponude svima.

Budući da nije bilo daljnjih dokaznih prijedloga, usmena rasprava je dovršena, a FRAGARIA je pozvana da u roku od 10 dana dostavi: 1) popis trgovačkih lanaca kojima je u 2018. godini dobavljala lubenice; 2) pisanu korespondenciju između FRAGARIJE i velikih trgovačkih maloprodajnih lanaca vezanu uz utvrđivanje cijene lubenica u razdoblju od 1. travnja 2018. do 31. kolovoza 2018., odnosno pisano pojašnjenje/naznaku na koje se pojedino razdoblje formiranja cijene lubenice pojedina korespondencija odnosi, te; 3) očitovanje o tome je li ponuda vezana uz pregovore s [***] za 26. i 27. tjedan otkupa u 2018. godini, bila prihvaćena kao takva, ili su obavljane korekcije cijene, a ako je ponuda bila prihvaćena kao takva, stranka je pozvana pisano se izjasniti o razlozima zbog kojih je redovna cijena bila istovjetna cijeni u akcijskoj ponudi.

U okviru ostavljenog roka, FRAGARIA je uz podnesak zaprimljen u AZTN-u 26. ožujka 2019., dostavila tražene podatke i korespondenciju između FRAGARIJE i velikih maloprodajnih lanaca, [***] i [***].

Stranka je propustila dostaviti korespondenciju s ostalim maloprodajnim lancima-trgovcima i otkupljivačima.

Naime, FRAGARIA je prodavala lubenice u promatranom razdoblju, trgovcima/otkupljivačima: [***]; [***]; [***]; [***]; [***]; [***]; [***]. Od navedenih trgovačkih lanaca, dokumentacija je dostavljena samo za [***] i [***].

Na temelju podataka koje je stranka dostavila uz podnesak od 16. siječnja 2019., a koji su se odnosili na ponude vezane uz pregovore s [***] za 26. i 27. tjedan otkupa u 2018. godini, AZTN je uočio da je redovna cijena lubenica istovjetna njezinoj cijeni u akcijskoj ponudi. Kako bi razjasnio o čemu je riječ te ispitao odnosi li se opisana situacija eventualno na netransparentno umanjene cijene ili o nametanju cijena po posebnim uvjetima, a bez pisanog traga o tome, AZTN je pozvao stranku da se o uočenoj nelogičnosti izjasni. U podnesku od 26. ožujka 2019., stranka je dostavila očitovanje iz kojeg u bitnom proizlazi da se radilo o administrativnoj pogrešci njezine radnice, koja je naknadno otklonjena, što je i potkrijepila dostavom financijskog odobrenja [***], broj 300-304-4 od 19. rujna 2019. (naznaka: „Financijsko odobrenje kupcu rn. 306-306-1 – lubenica kriva cijena“). Na temelju ovog objašnjenja stranke i dostavljenog dokaza, koje je AZTN ocijenio razumnim i uvjerljivim, otklonjena je sumnja da bi se opisana situacija upućivala na postupanje FRAGARIJE protivno odredbama ZNTP-a.

Analizirajući dokumentaciju koju je stranka dostavila uz podnesak od 26. ožujka 2019., uočeno je da je FRAGARIA, u razdoblju od 1. travnja 2018. do 23. srpnja 2018., maloprodajnim trgovačkim lancima [***], [***] i [***], prodavala lubenice po višoj prosječnoj cijeni nego ostalim svojim otkupljivačima i/ili prerađivačima ([***]; [***]; [***]).

Iako je stranka propustila dostaviti korespondenciju sa svim trgovcima i/ili s otkupljivačima s dostavljenog popisa, AZTN je analizirajući podatke iz dostavljenih računa za lubenice isporučene [***] u 26. i 27. tjednu 2018. godine te elektroničku korespondenciju između FRAGARIJE s [***] i s [***], ipak utvrdio da se u razdoblju od 26. do 33. tjedna, u kojima je FRAGARIA prodavala lubenice ovim trgovačkim maloprodajnim lancima, cijena drugačije formirala prema svakom od njih, pa iako je početna cijena bila istovjetna, kasnije su se cijene diferencirale, ali u oba slučaja silaznom putanjom.

AZTN je sve dostavljeno cijenio dostatnim za utvrđenje bitnih činjenica i okolnosti u ovom postupku.

3. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja i Obavijest o utvrđenom činjeničnom stanju

Na temelju činjenica i okolnosti, utvrđenih tijekom upravnog (ispitnog) postupka, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće) je na svojoj sjednici 16/2019., održanoj 21. svibnja 2019., u skladu s ovlastima iz članka 19. stavka 1. ZNTP-a, utvrdilo da je FRAGARIA, iskorištavajući značajnu pregovaračku snagu, nametnula svojim dobavljačima lubenica nepoštene trgovačke prakse u smislu ZNTP-a na način:

a) da je nakon 7. prosinca 2017. kada je stupio na snagu ZNTP-a, u razdoblju od 10. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018., sklopila ugovore s 38 dobavljača lubenica, koji nisu sadržavali jasno određenje o cijeni i/ili načinu određivanja, odnosno izračuna cijene, prema kojem bi na jasan i nedvojben način bilo moguće utvrditi na temelju kojeg se pojedinog parametra kvalitete izračunava cijena poljoprivrednog proizvoda, koja je osnova za izračun cijene i kako se obavlja njezina korekcija, što je protivno je odredbi članka 5. stavka 1. točke 1. i predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. i ZNTP-a, a radi se o ugovorima navedenim u točki I.a) izreke ovog rješenja;

b) da je nakon 7. prosinca 2017., kada je stupio na snagu ZNTP-a, u razdoblju od 10. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018., s prethodno navedenih 38 dobavljača lubenica sklopila ugovore koji nisu sadržavali odredbu o trajanju ugovora, što je protivno je odredbi članka 5. stavka 1. točke 6. ZNTP-a i predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a. Od ovog utvrđenja je Vijeće odustalo nakon uvida u primjedbe i analize primjedbi stranke iz pisane obrane od 21. lipnja 2019. te uzimajući u obzir posebne okolnosti u ovom predmetu vezane uz postojanje pored ugovora i općih uvjeta otkupa što se detaljnije obrazlaže u točki 4.1.2. i 4.3.6. obrazloženja ovoga rješenja.

c) da je propustila upozoriti dobavljače na primjenu Općih uvjeta otkupa, kao i na način njihove objave, a u razdoblju od 1. travnja 2018. do 31. prosinca 2018., što je protivno odredbi članka 8. stavka 1. ZNTP-a i predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 3. ZNTP-a. Od ovog utvrđenja je Vijeće odustalo nakon uvida u primjedbe i analize primjedbi stranke iz pisane obrane od 21. lipnja 2019. te osobito uzimajući u obzir da bi daljnje dokazivanje propusta upozorenja dobavljača na primjenu Općih uvjeta otkupa bilo neekonomično što se detaljnije obrazlaže u točki 4.1.3 i 4.3.7. obrazloženja ovoga rješenja.

d) da je u razdoblju od 1. travnja 2018. do 31. prosinca 2018. imala objavljene Opće uvjete, koji nisu sadržavali jasno određenje o cijeni i/ili načinu određivanja, odnosno izračuna cijene, prema kojem bi na jasan i nedvojben način bilo moguće utvrditi na temelju kojeg se pojedinog parametra kvalitete izračunava cijena poljoprivrednog proizvoda, koja je osnova za izračun cijene i kako se obavlja njezina korekcija, dakle Opći uvjeti otkupa nisu sastavljeni u skladu s odredbom članka 8. stavka 2. i 3. ZNTP-a, a u vezi s odredbom članka 5. stavka 1. točke 3. ZNTP-a, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 3. ZNTP-a. Vijeće je nakon uvida u primjedbe stranke iz pisane obrane od 21. lipnja 2019. prihvatilo primjedbu stranke da je očiglednom omaškom umjesto članka 5. stavka 3. ZNTP-a koji u sebi sadrži i članak 5. stavak 1. točku 1. ZNTP-a koja se odnosi na cijene, za ovu povredu primijenilo članak 5. stavak 1. točku 3. ZNTP-a koja se ne odnosi na uvjete i rokove plaćanja, a ne na cijene. Ova očigledna omaška je ispravljena u točki I.b) izreke ovog rješenja, a detaljnije se pojašnjava u točki 4.3.2. obrazloženja ovoga rješenja.

e) da je obračunavala popust za prijevremeno plaćanje - *cassa sconto* od 3 %, umjesto ugovorenih 2 %, u razdoblju od 28. lipnja 2018. do 31. srpnja 2018. i to u odnosu na dobavljače navedene u točki 3.1.3. obrazloženja ovog rješenja pa s obzirom na to da je na temelju navedenih obavijesti o knjiženjima obračunat popust za prijevremeno plaćanja - *cassa sconto*, po stopi višoj od ugovorene, a za koji iznos je po svakom od otkupnih blokova umanjeno plaćanje na štetu dobavljača, postupila je protivno odredbi članka 7. stavka 2. ZNTP-a, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 2. ZNTP-a. Vijeće je naknadno na ovu povredu primijenilo članak 11. točku 1. ZNTP-a, koji uređuje netransparentno umanjeno vrijednosti proizvoda standardne kvalitete, umjesto pogrešno navedenog članka 7. stavka 2. ZNTP-a koja se odnosi na račune dobavljača što se detaljnije pojašnjava u točki 4.3.3. obrazloženja ovoga rješenja.

f) da je u razdoblju od 16. lipnja 2018. (prve isporučene količine lubenica) do 20. srpnja 2018. (zadnje isporuče količine lubenica), otkupljivala lubenice I. klase, odnosno prve kvalitete, po otkupnoj cijeni lubenica za II. klasu, čime je na netransparentan način umanjila vrijednost poljoprivrednog proizvoda – lubenice standardne kvalitete, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a i članka 11. točke 1. ZNTP-a.

g) da je izvršavala plaćanja svojim dobavljačima lubenica u rokovima dužim od 30 dana za svježi proizvod i to u razdoblju od 16. srpnja 2018. do 4. listopada 2018., što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a u vezi s odredbom članka 11. točke 9. ZNTP-a i to u odnosu na dobavljače navedene u točki 3.1.5. obrazloženja ovog rješenja.

3.1. Obavijest o utvrđenom činjeničnom stanju od 21. svibnja 2019.

Odluka Vijeća navedena u točki 3. obrazloženja ovoga rješenja donesena je na temelju do tada utvrđenih činjenica i okolnosti u predmetnom ispitnom postupku.

FRAGARIA je u 2018. godini na temelju tipskih ugovora poslovala s 38 domaćih dobavljača - proizvođača lubenica, svi iz doline Neretve. Prvi ugovori koje je sklopila s tim dobavljačima datirani su s 10. siječnja 2018., dakle nakon stupanja na snagu ZNTP-a, što znači da su ti ugovori morali biti sastavljeni, a poslovanje u cijelosti usklađeno s odredbama tog zakona jer se na njih ne primjenjuje odredba članka 32. ZNTP-a.

Analizom sadržaja tipskih ugovora, koje FRAGARIA ima sklopljene sa svojim dobavljačima lubenica, utvrđeno je da svi imaju istovrstan sadržaj, a međusobno se samo razlikuju u sadržaju Privitka 1 – Terminiški plan za proizvodnju po kulturama i vremenu berbe, u kojem neki od dobavljača, osim lubenica imaju predviđenu proizvodnju i drugih kultura.

U skladu s odlukom Vijeća navedenom u točki 3. obrazloženja ovoga rješenja, AZTN je u smislu članka 19. stavka 1. ZNTP-a, dana 21. svibnja 2019. izradio Obavijest o utvrđenom činjeničnom stanju (dalje: Obavijest od 21. svibnja 2019.), u kojoj je stranci iznio činjenice i okolnosti utvrđene u ispitnom postupku koje se navode u nastavku.

3.1.1. *Nejasna odredba članka 3. ugovora o cijeni i načinu njezina određivanja, odnosno izračuna*

Otkupne cijene za urod su odredbom članka 3. svakog od 38 ugovora definirane kao tržišne cijene važeće u trenutku isporuke uroda, FCO skladište FRAGARIJE, Pržinovac 262, Opuzen.

Takvu formulaciju AZTN je ocijenio nejasnom, budući da iz njezinog sadržaja ne proizlazi ni način niti osnova za određivanje, odnosno izračun cijene vezane uz pojedino tržište, odnosno nije ugovoreno na koji način se na temelju pojedinog parametra kvalitete izračunava cijena, koja je osnova i kako se obavlja korekcija cijene.

Formulacija prema kojoj se cijena određuje kao „tržišna cijena važeća“, sama po sebi ne bi bila zabranjena, ali bi pri tome trebalo biti navedeno na koji način će se utvrditi tržišna cijena (Izvor: odgovor na pitanja broj 17., u dijelu II. Pitanja vezana uz članke Zakona, iz dokumenta Odgovori na pitanja adresata Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom, objavljenog u pročišćenoj inačici 9. listopada 2018. na mrežnoj stranici AZTN-a: <http://www.aztn.hr/nepostene-trgovacke-prakse/cesta-pitanja>; dalje: *Odgovori na pitanja adresata*), odnosno dobavljač bi morao biti upoznat s tim što za otkupljivača predstavlja pojam „tržišna cijena“.

AZTN je u ispitnom postupku u više navrata od stranke zatražio očitovanje o načinu određivanja cijene u smislu odredbe članka 3. ugovora. Rezimirajući u bitnom sadržaj dostavljenih odgovora FRAGARIJE, tržišna cijena lubenica mijenja se često: tjedno, a ponekad i češće. U pravilu je diktiraju veliki trgovački maloprodajni lanci pa na temelju toga, vodeći računa o pokriću manipulativnih troškova i ostvarivanju marže, FRAGARIA nudi otkupnu cijenu svojim dobavljačima. Postupak utvrđivanja cijene sa svakim od trgovačkih lanaca je različit u odnosu na ostale, odnosno pregovore o cijenama FRAGARIA provodi individualno sa svakim od njih, pri čemu se cjenici na temelju kojih će trgovački lanac od FRAGARIJE otkupljivati određene poljoprivredne proizvode utvrđuju za svaki naredni tjedan, na način da FRAGARIA obično predlaže određenu cijenu na bazi prethodnih saznanja o tome pod kojim uvjetima je taj lanac (ili drugi lanci) spreman otkupljivati pojedini proizvod. Tako ponuđenu cijenu trgovački maloprodajni lanci ponekad prihvaćaju, a ponekad je ona podložna zahtjevima pojedinog trgovačkog lanca za korekcijom cijene. Na opisani način formirana cijena objavljuje se na otkupnom mjestu i kao takva je dostupna zainteresiranim dobavljačima. Iz ovakvog obrazloženja proizlazi da se otkupna cijena za dobavljača-proizvođača formira na temelju dogovora otkupljivača sa svakim pojedinim trgovcem, odnosno maloprodajnim trgovačkim lancem te da se u kalkulaciji cijene polazi „unazad“ od konačne maloprodajne cijene trgovačkog lanca, preko cijene koju trgovački maloprodajni lanac diktira FRAGARIJI kao svom dobavljaču, do prvog u lancu, odnosno primarnog proizvođača lubenice. Drugim riječima, svaki pojedini trgovački lanac neposredno diktira i određuje cijenu i za otkupljivača, a posljedično i za primarnog proizvođača, što znači da otkupna cijena ipak nije tržišna te da formulacija članka 3. ugovora ne regulira formiranje otkupne cijene uroda na dovoljno određen način, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a, u vezi s člankom 5. stavkom 1. točkom 1. ZNTP-a.

Analizirajući navod iz podneska stranke od 16. siječnja 2019., prema kojima je otkupna cijena istaknuta na prodajnom mjestu, pa ako je dobavljač ne prihvaća neće ni isporučiti robu i za to neće snositi nikakve posljedice, AZTN je ocijenio neuvjerljivim. Naime, dobavljač dolazi do spoznaje, odnosno saznanja o otkupnoj cijeni tek kada dođe na otkupno mjesto radi isporuke poljoprivrednih proizvoda, a ne nekoliko dana ranije kako bi bilo primjereno s obzirom na to da je dinamika otkupa uređena ugovorom i terminskim planom po kulturama i vremenu berbe. Usprkos tvrdnji stranke kako dobavljač, koji nije zadovoljan objavljenom cijenom može bez posljedica ne isporučiti ubrane količine, čini se da je alternativa za dobavljača prilično ograničena. Naime, dobavljač, koji u skladu s ugovorom i terminskim planom isporučuje ubrani svježi poljoprivredni proizvod, mora ga isporučiti što prije, budući da stajanjem taj proizvod brzo gubi na kvaliteti. Nezadovoljan objavljenom otkupnom cijenom, može načelno svoje proizvode prodati na drugom mjestu. Međutim, na taj se način izlaže riziku da izostane interes za njegove proizvode na tržištu (primjerice, drugi otkupljivači i/ili prerađivači, ili trgovci su ugovorno obvezani svojim dobavljačima, ili nemaju smještajne kapacitete, ili je tržište zasićeno tim proizvodom), pri čemu, istodobno za dobavljača nastaju dodatni troškovi (primjerice, troškovi prijevoza, troškovi eventualnog skladištenja i u konačnici zbrinjavanja proizvoda). Iako izbor nominalno postoji, dobavljač ga realno nema, odnosno ne preostaje mu

drugo nego predati proizvode po otkupnoj cijeni objavljenoj na prodajnom mjestu pa makar ona za njega bila neprihvatljiva.

Pored iznesenog, u ispitnom je postupku, na temelju podataka i dokumentacije, koje je stranka dostavila uz podneske od 2. kolovoza 2018., 10. listopada 2018., 16. siječnja 2019. i 26. ožujka te navoda svjedoka, koje je AZTN ocijenio neposredno uvjerljivim, životno logičnima i međusobno neproturječnima, i stranke s usmene rasprave održane 13. ožujka 2019., AZTN je utvrdio:

- da prema cjenicima FRAGARIJE za lipanj 2018., srpanj 2018 i kolovoz 2018., otkupna cijena u lubenice kroz sva tri mjeseca je prikazana samo za II. klasu lubenice, dok za I. klasu cijene nisu ni prikazivane (dostavljeni uz podnesak od 16. siječnja 2019.),
- da FRAGARIA otkupljuje lubenice isključivo I. klase, odnosno kvalitete (navodi svjedoka [***], [***] i stranke s usmene rasprave održane 13. ožujka 2019.),
- da je FRAGARIA dobavljačima [***] po primci 18-109-000844, od 4. srpnja 2018., i [***] po primci 18-109-000850, od 1. srpnja 2018., isplatila viši iznos od onog navedenog u cjeniku za te dane, što je obrazložila time da se radilo o robi „iznimne kvalitete“ zbog koje se može ponuditi i isplatiti viša cijena od one naznačene u cjeniku (podaci dobiveni usporedbom podataka iz dokumenta „Nabava Metković-sirovina“, dostavljenog uz podnesak od 2. kolovoza 2018 i cjenika dostavljenih uz podnesak od 16. siječnja 2019. te izjava sa usmene rasprave i podneska od 26. ožujka 2019.).

Iz iznesenog proizlazi kako je FRAGARIA imala i drugačije kriterije za obračun pojedinih proizvoda koji su bili „više“ kvalitete od kvalitete I. klase kao jedine klase koju je bila spremna otkupljivati.

Uz podnesak od 16. siječnja 2019. stranka je dostavila dokumentaciju i podatke na temelju kojih je AZTN utvrdio da se u razdoblju od 26. do 33. tjedna, u kojima je FRAGARIA prodavala lubenice trgovačkim maloprodajnim lancima [***] i [***], cijena drugačija formirala prema svakom od njih, što znači da je očigledno različito pregovarala o prodajnoj cijeni. Navedeno dodatno ide u prilog utvrđenjima AZTN-a da ugovori nisu sadržavali odredbu o načinu određivanja, odnosno izračuna cijene u smislu odredbe članka 5. stavka 1. točke 1. ZNTP-a, a jasno je i kako se ne može govoriti otkupnoj cijeni kao tržišnoj cijeni, kad se ona formira tako da FRAGARIA pregovara o cijeni sa svakim pojedinačnim trgovcem i/ili otkupljivačem.

Konačno, AZTN je u odnosu na određivanje otkupne cijene lubenica utvrdio da navod iz jedne od anonimnih prijava od 16. srpnja 2018. o tome da se proizvođače usmeno obavještava o otkupnoj cijeni, nije osnovan, budući da iz suglasnih, međusobno neproturjećnih izjava dvojice svjedoka, proizlazi da je cijena za pojedini dan objavljivana na otkupnom mjestu FRAGARIJE.

Međutim, polazeći od toga:

- da je člankom 3. ugovora otkupna cijena za urod, definirana kao tržišna cijene važeća u trenutku isporuke uroda, pri čemu
 - nije bilo navedeno na koji način će se utvrditi tržišna cijena,
 - nisu postojali jasno određeni kriteriji za uvećanje ili smanjenje cijene,
- da se tržišna cijena iz članka 3. ugovora u suštini formira na temelju pojedinačnih dogovora FRAGARIJE sa svakim pojedinim trgovačkim maloprodajnim lancem, odnosno otkupljivačem neposredno, što u konačnici određuje otkupnu cijenu za primarnog proizvođača,
- da se kvaliteta proizvoda koji je predmetom otkupa (članak 1. stavak 3. ugovora) veže uz Provedbenu uredbu Komisije (EU) br. 543/2011 od 7. lipnja 2011. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 za sektore voća i povrća te prerađevina voća i povrća i pozitivne propise Republike Hrvatske,
- da je FRAGARIA poslovala na temelju cjenika u kojima je bila naznačena otkupna cijena samo za II. kvalitetu lubenica,

- da su dobavljači isporučivali, a FRAGARIA otkupljivala isključivo lubenice, klasificirane kao lubenice I. kvalitete, pri čemu je
 - od nekih od dobavljača - proizvođača ([***] i [***])
 - FRAGARIA otkupljivala lubenice kao lubenica „iznimne“ kvalitete, iako je otkupila lubenicu I. klase (kao i od ostalih dobavljača), bez ikakvih ugovorenih kriterija o korekciji cijene s obzirom na kvalitetu proizvoda,
 - na netransparentan način utječe na cijenu proizvoda čije vrijednosti nisu nigdje evidentirane niti postoji izračun za „ekstra“ klasu,
- da je otkupna cijena proizvoda formirana na temelju dogovora sa svakim pojedinim FRAGARIJINIM otkupljivačem i/ili trgovcem, pa se prodajna cijena razlikovala prema svakom od njih, iz čega se zaključuje da se ne može raditi o tržišnoj cijeni, kako je to formulirano u članku 3. ugovora,

iz čega jasno proizlazi da je pitanje određivanja otkupne cijene poljoprivrednih proizvoda, među kojima i lubenice, višeslojno i kao takvo nije sadržajno obuhvaćeno u odredbi članka 3. ugovora koje je FRAGARIA sklopila sa svojim dobavljačima lubenica, prema kojoj „Otkupne cijene za urod su tržišne cijene važeće u trenutku isporuke uroda, FCO skladište Fragarie, Pržinovac 262, Opuzen.“(*op.cit.*).

Slijedom iznesenog, AZTN je u Obavijesti od 21. svibnja 2019. utvrdio da odredba članka 3. u svih 38 ugovora koje je FRAGARIA sklopila sa svojim dobavljačima lubenica, ne definira pojam „tržišne cijene“, odnosno ne sadrži jasno određenje o cijeni i/ili načinu određivanja, odnosno izračuna cijene, na temelju koje bi na jasan i nedvojbjen način bilo moguće utvrditi na temelju kojeg se pojedinog parametra kvalitete izračunava cijena poljoprivrednog proizvoda, koja je osnova za izračun cijene i kako se obavlja njezina korekcija. Budući da je cijena proizvoda i /ili način njezina određivanja, odnosno izračuna, bitan sastojak ugovora u smislu odredbe članka 5. stavka 1. točke 1. ZNTP-a, formulacija ugovorne odredbe članka 3. predmetnih ugovora, iz koje se ne može jasno odrediti način određivanja, odnosno izračuna cijene predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a.

AZTN je utvrdio trajanje opisane povrede u razdoblju od 10. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018., odnosno od trenutka sklapanja prvih ugovora s dobavljačima lubenica u 2018. godini do kraja kalendarske godine, u kojoj je prema mišljenju stranke, iz podneska od 16. siječnja 2019., i njezine izjave na usmenoj raspravi održanoj 13. ožujka 2019., bilo moguće isporučivati lubenice, odnosno do kada su se prema tumačenju stranke trebali protezati učinci tih ugovora.

3.1.2. Nejasna odredba članka 2. Općih uvjeta otkupa o cijeni i načinu njezina određivanja, odnosno izračuna

Činjenica jest da je FRAGARIA imala Opće uvjete otkupa od 1. travnja 2018, čije su se odredbe u velikoj mjeri poklapale s odredbama ugovora i koji su mogli biti primijenjeni na poslovni odnos s dobavljačima s kojima stranka nije imala sklopljen ugovor, ili s kojima nije redovno poslovala. U takvom slučaju, dakle u situaciju kada bi FRAGARIJI na prodaju ponudio lubenice dobavljač s kojim nije imala ugovorni odnos, bila bi moguća primjena odredbe članka 5. stavka 3. ZNTP-a, kao jedne od iznimki od pravila da ugovor između otkupljivača i/ili prerađivača i dobavljača mora biti u pisanom obliku, naravno pod uvjetom da opći uvjeti otkupljivača i/ili prerađivača imaju sve bitne sastojke iz stavka 1. točke od 1. do 5. istog članka ZNTP-a, a koji ujedno čine obvezni prilog otkupnom bloku.

Uvidom u sadržaj odredbi Općih uvjeta otkupa, AZTN je nejasnom i spornom ocijenio odredbu članka 2. prema kojoj se otkupna cijena svake voćne vrste utvrđuje u skladu s tržišnim uvjetima i kvaliteti proizvoda, vidljivo istaknutima i dostupnima na oglasnoj ploči svakog otkupnog mjesta. Iz ovakve formulacije nije moguće na jasan i nedvojbjen način utvrditi na temelju kojeg se pojedinog parametra kvalitete izračunava cijena, koja je osnova i kako se

obavlja njezina korekcija, što je ukazivalo da Opći uvjeti otkupa nisu sastavljeni u skladu s odredbama ZNTP-a, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a.

Polazeći od toga:

- da se člankom 2. ugovora otkupna cijena svake voćne vrste utvrđuje u skladu s tržišnim uvjetima i kvaliteti proizvoda, vidljivo istaknutima i dostupnima na oglasnoj ploči svakog otkupnog mjesta te da pri tom nije bilo definirano što za otkuplivača predstavlja pojam „tržišni uvjeti“,
- da nisu postojali jasno određeni kriteriji za uvećanje ili smanjenje cijene,
- da se tržišna cijena iz članka 2. Općih uvjeta otkupa u praksi formira na temelju pojedinačnih dogovora FRAGARIJE sa svakim pojedinim trgovačkim lancem, odnosno trgovcem ili otkuplivačem neposredno, što u konačnici određuje otkupnu cijenu za primarnog proizvođača,
- da se kvaliteta koju moraju minimalno zadovoljavati proizvodi koji su predmetom otkupa (članak 3. Općih uvjeta otkupa) precizno navodi za pojedine voćne i povrtne vrste, uključujući i lubenicu;
- da je FRAGARIA poslovala na temelju cjenika u kojima je bila naznačena otkupna cijena samo za II. klasu lubenica, a po kojoj su otkupljivali sve lubenice, klasificirane kao lubenice I. klase,
- da je FRAGARIA od nekih od dobavljača-proizvođača ([***] i [***])
- otkupljivala lubenice kao lubenica iznimne kvalitete, iako je otkupila lubenicu I. klase (kao i od ostalih dobavljača), bez ikakvih ugovorenih kriterija o korekciji cijene s obzirom na kvalitetu proizvoda,
- da se na netransparentan način utječe na cijenu proizvoda čije vrijednosti nisu nigdje evidentirane niti postoji izračun za „ekstra“ klasu,
- da je otkupna cijena proizvoda formirana na temelju dogovora FRAGARIJE sa svakim pojedinim otkuplivačem i/ili trgovcem, pa se prodajna cijena razlikovala prema svakom od njih, iz čega se zaključuje da se ne može raditi o tržišnoj cijeni, kako je to formulirano u članku 2. Općih uvjeta otkupa, te jasno proizlazi da pitanje određivanja otkupne cijene poljoprivrednih proizvoda nije sadržajno obuhvaćeno u odredbi članka 3. Općih uvjeta otkupa.

Odredbom članka 8. stavka 2. ZNTP-a određeno je odredbe općih uvjeta moraju biti jasne i razumljive.

Slijedom iznesenog, AZTN je u Obavijesti od 21. svibnja 2019. utvrdio da odredba članka 2. Općih uvjeta otkupa ne sadrži definiciju pojma „tržišni uvjeti“, jasno određenje o cijeni i/ili načinu određivanja, odnosno izračuna cijene, na temelju koje bi na jasan i nedvojbena način bilo moguće utvrditi na temelju kojeg se pojedinog parametra kvalitete izračunava cijena poljoprivrednog proizvoda, koja je osnova za izračun cijene i kako se obavlja njezina korekcija.

Budući da je cijena proizvoda i/ili način njezina određivanja, odnosno izračuna, bitan sastojak, odnosno odredba ugovora u smislu članka 5. stavka 1. točke 1. ZNTP-a, koja odredba mora biti sadržana i u javno objavljenim općim uvjetima otkuplivača u smislu odredbe članka 5. stavka 3. ZNTP-a, jasno je kako formulacija odredbe članka 2. Općih uvjeta otkupa, iz koje se ne može jasno odrediti način određivanja, odnosno izračuna cijene predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a, u vezi s člankom 5. stavkom 3. (koji upućuje a primjenu stavka 1. točke 1. istog članka) i člankom 8. stavkom 2. i 3. ZNTP-a.

AZTN je utvrdio trajanje opisane povrede u razdoblju od 1. travnja 2018., kada je FRAGARIA donijela Opće uvjete otkupa do 31. prosinca 2018., kada su na temelju članka 9., Opći uvjeti otkupa prestali važiti.

3.1.3. Provedba odredbe članka 4. stavka 2. ugovora - *cassa sconto* (popust za prijevremeno plaćanje)

Odredbom članka 4. stavka 2. svakog od ugovora, određeno je da će proizvođač, zatraži li ranije plaćanje, FRAGARIJI odobriti 2 % rabata.

Uvidom u dostavljenu financijsku dokumentaciju, utvrđeno je da je FRAGARIA u nekima od poslovnih odnosa, na štetu dobavljača umjesto ugovorenih 2 %, obračunala 3 % umanjena za prijevremeno plaćanje (*cassa sconto*) i to u odnosu na pet dobavljača:

- [***]: 1) po otkupnom bloku 2287/2018 od 18. lipnja 2018. na iznos od [***] kuna, na temelju obavijesti o knjiženju 18-1X1-000102, koju je FRAGARIA izdala 4. srpnja 2018. i 2) po otkupnom bloku 2343/2018 od 20. lipnja 2018. na iznos od [***] kuna, na temelju obavijesti o knjiženju 18-1X1-000101, koju je FRAGARIA izdala 2. srpnja 2018.,
- [***] po otkupnom bloku 2288/2018 od 19. lipnja 2018. na iznos od [***] kuna, na temelju obavijesti o knjiženju 18-1X1-000100, koju je FRAGARIA izdala 2. srpnja 2018.,
- [***]: 1) po otkupnom bloku 2293/2018 od 20 lipnja 2018. na iznos od [***] kuna, na temelju obavijesti o knjiženju 18-1X1-000098, koju je FRAGARIA izdala 28. lipnja 2018. i 2) po otkupnom bloku 2437/2018 od 14. srpnja 2018. za obračunati iznos od [***] kuna, na temelju obavijesti o knjiženju 18-1X1-000118, koju je FRAGARIA izdala 31. srpnja 2018.,
- [***]: 1) po otkupnom bloku 2291/2018 od 20. lipnja 2018. na iznos od [***] kuna, na temelju obavijesti o knjiženju 18-1X1-000097, koju je FRAGARIA izdala 28. lipnja 2018. i 2) po otkupnom bloku 2375/2018 od 25. lipnja 2018. na iznos od [***] kuna, na temelju obavijesti o knjiženju 18-1X1-000104, koju je FRAGARIA izdala 6. srpnja 2018.,
- [***]: 1) po otkupnom bloku 2292/2018 od 21. lipnja 2018. na iznos od [***] kuna, na temelju obavijesti o knjiženju 18-1X1-000099, koju je FRAGARIA izdala 28. lipnja 2018. i 2) po otkupnom bloku 2374/2018 od 28. lipnja 2018. na iznos od [***] kuna, na temelju obavijesti o knjiženju 18-1X1-000103, koju je FRAGARIA izdala 6. srpnja 2018.

Inicijalno, u ovoj fazi postupka, dakle do donošenja odluke o utvrđenju činjenica i okolnosti, AZTN je ovakvo postupanje umjesto pod članak 11. točku 1. ZNTP-a omaškom podveo pod povredu odredbe članka 7. stavka 2. ZNTP-a. Naime, člankom 7. stavkom 2. ZNTP-a je određeno da račun koji dobavljač izdaje otkupljivaču i/ili prerađivaču mora sadržavati jasno navedeni iznos ugovorenih popusta ili rabata i točnu specifikaciju na što se iznosi odnose, u skladu s ugovorom između dobavljača i otkupljivača i/ili prerađivača.

U konkretnim slučajevima popust za prijevremeno plaćanje (*cassa sconto*) obračunavala je FRAGARIA, evidentirajući ga kroz dokument „obavijest knjiženju“, a ne dobavljači.

Za svaki računovodstveno obračunati popust koji se odnosi na *cassa sconto* mora biti ispostavljeno knjižno odobrenje s jasno definiranim podacima o tome na koji se račun/otpremnicu odnosi te za koji se iznos umanjuje (stornira) prethodno izvršeno plaćanje.

Isto tako, računi koji sadrže *cassa sconto* moraju imati naznačen postotni iznos *cassa sconta*, ili izrijekom navedeno na koju se konkretnu odredbu, odnosno članak kupoprodajnog ugovora on odnosi. Iz iznesenog proizlazi da nije bitno iskazuje li se taj popust na računovodstvenom dokumentu dobavljača ili otkupljivača, već je bitno da je transparentno ugovoren i korektno evidentiran (Izvor: odgovor na pitanja broj 82., u dijelu II. Pitanja vezana uz članke Zakona, iz dokumenta Odgovori na pitanja adresata).

Stoga je AZTN u Obavijesti od 21. svibnja 2019. utvrdio kako je FRAGARIA, obračunavajući navedenim dobavljačima popust za prijevremeno plaćanje od 3% umjesto 2%, dakle po stopi višoj od ugovorene, postupila protivno odredbi članka 7. stavka 2. ZNTP-a, a što bi predstavljalo nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 2. ZNTP-a. Međutim, Vijeće je naknadno na ovu povredu ispravno primijenilo članak 11. točku 1. ZNTP-a, umjesto članka 7. stavka 2. ZNTP-a koji se odnosi na račune dobavljača, budući da je na činjenični opis opisanog postupanja trebalo primijeniti članak 11. točku 1. i članak 4. stavak 1. točku 6. ZNTP-a, koja se odnosi na netransparentno umanjene vrijednosti proizvoda standardne kvalitete, što se detaljnije pojašnjava u točki 4.3.3. obrazloženja ovoga rješenja.

3.1.4. Netransparentno umanjene vrijednosti proizvoda

FRAGARIA je uz podnesak od 16. siječnja 2019. dostavila i cjenike za mjeseci lipanj, srpanj i kolovoz 2018. te podatke vezane uz pregovore o cijeni lubenica u 26. i 27. tjednu otkupa s [***].

Na temelju podataka iz cjenika, AZTN je utvrdio da je FRAGARIA u sva tri mjeseca otkupa imala objavljenu otkupnu cijenu isključivo za lubenice II. klase, ali ne i bilo koje druge klase. Isto tako AZTN je utvrdio da je [***] nudila/prodavala lubenice koje su klasificirane kao lubenice I. klase.

Na usmenoj su se raspravi održanoj 13. ožujka 2019. i svjedoci i stranka suglasno izjasnili da su predmetom otkupa bile isključivo lubenice I. klase te da lubenice niže klase od I. uopće ni ne isporučuju.

Opisana situacija ukazivala je da je FRAGARIA otkupom proizvoda I. klase po cijeni koja je u cjenicima bila naznačena kao cijena za lubenice II. klase svojim kupcima prodavala iste lubenice kao proizvod I. klase, čime je na netransparentan način umanjila vrijednost proizvoda standardne kvalitete u smislu odredbe članka 11. točke 4. ZNTP-a.

Pozvana da ovo pitanje razjasni na usmenoj raspravi, stranka se izjasnila da trgovački lanci zbog tržišnih inspekcija inzistiraju da se na deklaraciju proizvoda odnosno lubenica stavljaju podaci o tome da je proizvod II. klase. Na traženje AZTN da pojasni kako to da iz dokumentacije vezane uz suradnju s [***] proizlazi da je [***] ipak krajnjem potrošaču prodavao lubenicu I. klase, stranka se izjasnila da isporučena lubenica zadovoljavala standarde I. klase i kao takva je isporučena, naglašavajući da proizvođačima nije bitno u koju klasu će proizvod biti svrstan, već koju će cijenu za njega dobiti te da tržište ne prihvaća ni jedan drugi standard osim I. klase, odnosno trgovački lanci imaju toliku snagu da sami mogu odrediti što se smatra I. klasom, a što II. klasom.

AZTN nije prihvatio ovakvo stajalište stranke, budući da je u tijeku postupka, na temelju dostavljene dokumentacije, utvrđeno da je u cjenicima koje je stranka dostavila, bila istaknuta samo jedna cijena i to za II. klasu lubenica, iako su dobavljači isporučivali, a FRAGARIA otkupljivala isključivo lubenice I. klase. Iz iskaza stranke danog na usmenoj raspravi održanoj 13. ožujka 2019. da iako se otkupljuje samo jedna, i to I. klasa lubenica, trgovački lanci zbog tržišnih inspekcija inzistiraju da se na deklaraciju proizvoda odnosno lubenica stavljaju podaci o tome da je proizvod II. klase. Otkupni blokovi također ne sadrže naznaku klase isporučene lubenice. Stoga je nejasno kako je dobavljač mogao znati da je to najbolja cijena, ako nije imao druge referentne vrijednosti, odnosno komparativno istaknute cijene za ostale klase istovrsnog proizvoda na temelju kojih bi mogao usporediti i utvrditi da mu je ponuđena najviša cijena. Isto tako, AZTN je utvrdio da u članku 3. Općih uvjeta otkupa, u dijelu koje se odnosi na klasiranje lubenica (stranica 4 od 20), postoji određenje o dvije klase lubenica s opisanim uvjetima koje lubenice moraju zadovoljiti da bi bile razvrstane u jednu od te dvije klase. Dakle

i sama FRAGARIA je u svom dokumentu, navodno objavljenom na otkupnom mjestu u Opuzenu, predvidjela otkup dvije klase lubenica.

Isto tako, uzimajući u obzir i da se otkupljuju isključivo lubenice I. klase, nejasno je kakva je to „izuzetna kvaliteta“, koja je bila razlog da je FRAGARIA nekim svojim dobavljačima isplatila višu otkupnu cijenu od one istaknute u cjeniku, obrazlažući da se radilo o lubenicama „iznimne kvalitete“, koja kategorija, odnosno klasa nije kao takva bila predviđena ugovorom. Dakle, nije jasno koja je to kvaliteta viša od najviše, I. kvalitete (klase). Iz tog proizlazi da je stranka ipak prepoznavala i otkupljivala dvije klase lubenica bez jasno određenih i ugovorenih parametara za to.

Slijedom navedenog AZTN je u Obavijesti od 21. svibnja 2019. utvrdio:

- da je stranka otkupljivala isključivo lubenice koje su udovoljavali kriterijima za I. klasu lubenica,
- da je izvršavala plaćanja po cjenicima koji su sadržavali naznaku cijene za isključivo II. klasu lubenica,
- da je tijekom ispitnog postupka utvrđeno kako je FRAGARIA unutar I. klase ipak razlikovala proizvode-lubenice „iznimne kvalitete“ ili „ekstra“ klase, za koju je isplaćivala i veći iznos ([***] i [***]),
- da dobavljačima nije dana mogućnost da uspoređuju ili utvrđuju da je cijena koju dobivaju za svoj proizvod doista najviša i odgovarajuća za proizvod koji prodaju kao proizvod I. klase,
- da ugovori ne sadrže bilo kakvu ogradu o tome da bi predmetom ugovora, odnosno otkupa bile lubenice isključivo I. klase,
- da je FRAGARIA otkupljene lubenice prodavala svojim kupcima, koji su zbog tržišnih inspekcija inzistirali da se na deklaraciju proizvoda odnosno lubenica stavljaju podaci o tome da se radi o proizvodu II. klase.

Na opisani način je FRAGARIA na netransparentan način umanjila vrijednost poljoprivrednih proizvoda - lubenica standardne kvalitete, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. u vezi s odredbom članka 11. točkom 1. ZNTP-a.

Ova povreda trajala je u razdoblju od 16. lipnja 2018., kada su isporučene prve količine lubenica (dobavljaču [***]), do 20. srpnja 2018., kada je isporučena zadnja količina lubenica (dobavljačima [***] i [***]).

3.1.5. Prekoračenje rokova plaćanja dobavljačima za isporučene svježe proizvode

Lubenica je u strogo botaničkom pogledu, povrće, jer spada u porodicu tikvi. U tom smislu, a u skladu s definicijom iz odredbe članka 2. točke d) ZNTP-a, lubenica se ubraja u svježi poljoprivredni proizvod te je slijedno tome predviđeni rok za izvršenje plaćanja dobavljaču 30 dana od dana primitka svježeg poljoprivrednog proizvoda koji je predmetom isporuke (članak 11. točka 9. ZNTP-a). Osim iznesenog svi ugovori sadrže odredbu o roku plaćanja od 30 dana od dana zaprimanja uroda (članak 3. ugovora i članak 4. Općih uvjeta otkupa).

Na temelju dostavljene financijske dokumentacije, prije svega otkupnih blokova i potvrda o plaćanju (dostavljenih uz podneske od 2. kolovoza 2018., 10. listopada 2018. i 16. siječnja 2019.), AZTN je u Obavijesti utvrdio kako je FRAGARIA prema čak 29 svojih dobavljača, a u odnosu na 69 računa / otkupnih blokova, izvršavala rokove plaćanja za isporučene lubenice u razdoblju dužem od ugovorenih i ZNTP-om propisanih 30 dana, i to: [***], za plaćanje po računu broj 2/1/1, od 5. srpnja 2018., (plaćanje izvršeno 23. kolovoza 2018.); [***], za plaćanje po otkupnom bloku 02301/2018, od 22. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 4. listopada 2018.); [***], za plaćanja po otkupnim blokovima: 2333/2018, od 20. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno

24. srpnja 2018.), 2329/2018, od 21. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 24. srpnja 2018.), 2322/2018, od 26. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 30. srpnja 2018.), 2354/2018, od 28. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 30. srpnja 2018.), 2406/2018, od 7. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 16. kolovoza 2018.), 2405/2018, od 4. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 16. kolovoza 2018.), 2440/2018, od 16. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 16. kolovoza 2018.); [***], za plaćanja po otkupnim blokovima: 2307/2018, od 23. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 24. srpnja 2018.), 2351/2018, od 28. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 30. srpnja 2018.), 2363/2018, od 28. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 30. srpnja 2018.); [***], za plaćanja po otkupnim blokovima: 2403/2018, od 4. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 16. kolovoza 2018.), 2439/2018 od 14. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 16. kolovoza 2018.); [***], za plaćanje po otkupnom bloku 2344/2018, od 20. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 26. srpnja 2018.); [***], za plaćanje po otkupnom bloku 2434/2018, od 13. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 16. kolovoza 2018.); [***], za plaćanje po otkupnim blokovima: 2429/2018 od 9. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 16. kolovoza 2018.) i 2462/2018 od 19. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 24. kolovoza 2018.); [***], za plaćanja po otkupnom bloku 2426/2018, od 21. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 24. srpnja 2018.); [***], za plaćanje po otkupnim blokovima: 2454/2018, od 14. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 20. kolovoza 2018.), 2455/2018, od 17. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 20. kolovoza 2018.); [***], za plaćanja po otkupnim blokovima 2349/2018 od 19. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 24. srpnja 2018.), 2414/2018 od 6. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.), 2415/2018 od 7. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.), 2433/2018 od 13. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.), 2442/2018 od 16. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.), 2451/2018 od 17. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.), 2463/2018 od 18. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.), 2465/2018 od 20. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.); [***], za plaćanja po otkupnim blokovima: 2400/2018, od 6. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.), 2410/2018 od 7. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.), 2461/2018 od 19. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.); [***], za plaćanje po otkupnom bloku 2443/2018 od 12. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.); [***], plaćanje po otkupnom bloku 23785/2018 od 4. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.); [***], za plaćanje po otkupnom bloku 2308/2018 od 23. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 24. srpnja 2018.); [***], za plaćanja o otkupnim blokovima: 2330/2018 od 21. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 24. srpnja 2018.), 2464/2018, od 17. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 24. kolovoza 2018.); [***], za plaćanje po otkupnom bloku 2460/2018 od 18. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 24. kolovoza 2018.); [***], za plaćanja po otkupnim blokovima: 2369/2018 od 29. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 30. srpnja 2018.) i 2428/2018, od 9. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.); [***], za plaćanja po otkupnim blokovima: 2411/2018, od 6. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.) i 2413/2018 od 7. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.); [***], za plaćanja po otkupnim blokovima 2285/2018 od 18. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 1. srpnja 2018.), 2445/2018 od 7. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.), 2430/2018 od 9. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.), 2431/2018 od 11. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.), 2459/2018 od 18. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.); [***], za plaćanje po otkupnom bloku 2432/2018 od 11. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.); [***], za plaćanje po otkupnom bloku 2388/2018 od 22. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 25. srpnja 2018.); [***] za plaćanja po otkupnim blokovima: 2364/2018 od 29. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 30. srpnja 2018.), 2368/2018 od 29. lipnja 2018. i 2352/2018 od 28. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 30. srpnja 2018.); [***], za plaćanje po otkupnom bloku 2444/2018 od 5. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 3. listopada 2018.); [***], za plaćanje po otkupnim blokovima: 2358/2018 od 29. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 30. srpnja 2018.) i 2407/2018 od 5. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.); [***], za plaćanja po računima - otpremnicama: 24/1/1, od 25. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 27. srpnja 2018.), 25/1/1, od 29. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 27. srpnja

2018.), 27/1/1, od 7. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 4. srpnja 2018.); [***], za plaćanja po otkupnim blokovima: 2345/2018 od 20. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 24. srpnja 2018.), 2332/2018 od 21. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 24. srpnja 2018.), 2306/2018 od 22. lipnja 2018. (plaćanje izvršeno 24. srpnja 2018.), 2438/2018 od 14. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 24. kolovoza 2018.), 2441/2018 od 16. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 24. kolovoza 2018.), 2449/2018 od 17. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 24. kolovoza 2018.); [***], za plaćanje po računu 15/1/1, od 6. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.); [***], za plaćanje po otkupnim blokovima: 2408/2018 od 5. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.) i 2457/2018., od 19. srpnja 2018. (plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018.).

S obzirom na to da je odredbom članka 11. točke 9. ZNTP-a nepoštenom trgovačkom praksom u poslovnom odnosu između dobavljača i otkupljivača i/ili prerađivača, između ostalog, određeno izvršenje roka plaćanja dobavljaču duljeg od 30 dana od dana primitka svježeg proizvoda koji je predmet isporuke, AZTN je utvrdio da je FRAGARIA navedenim dobavljačima lubenica nametnula nepoštene trgovačke prakse u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6., a u vezi s odredbom članka 11. točke 9. ZNTP-a.

Opisane povrede trajale su u razdoblju od 16. srpnja 2018., kada je na naplatu dospio prvi račun po kojem nije izvršeno plaćanje u ugovorenom i ZNTP-om propisanom roku od 30 dana (račun 22/1/3, od 16. lipnja 2018. [***]), do zaključno 4. listopada 2018., kada je podmireno dugovanje po otpremnici-računu 27/1/1, od 7. srpnja 2018. (račun 22/1/3, od 16. lipnja 2018. [***]).

- 3.2. Postupanja stranke koja su razjašnjenja tijekom ispitnog postupka i za koje je AZTN u Obavijesti od 21. svibnja 2019. istaknuo da ne predstavljaju nepoštene trgovačke prakse

U tijeku ispitnog postupka dio nejasnih i spornih odredbi i praksi koje su predstavljale indicije za pokretanje i vođenje predmetnog postupka razjašnjen je te je zaključeno kako se ne radi o nepoštenim trgovačkim praksama iz ZNTP-a. U nastavku se ukratko obrazlažu razlozi za navedeno.

3.2.1. Mjesto isporuke proizvoda

Spornom se činila odredba o mjestu isporuke, koje je, doduše, izrijekom navedeno u odredbi članka 3. ugovora i članka 6. Općih uvjeta otkupa (Opuzen, Pržinovac 262). Međutim, s obzirom na činjenicu da su svi otkupni blokovi sadržavali otisnut pečat FRAGARIJE s naznakom „Otkupno mjesto Metković“, navedeno je predstavljalo indiciju da ugovori i Opći uvjeti otkupa nisu sastavljeni u skladu s odredbom članka 5. stava 1. točke 5. ZNTP-a, odnosno da mjesto isporuke nije dovoljno precizno određeno, pogotovo ako bi FRAGARIA imala dva otkupna mjesta na području doline Neretve.

Ovo pitanje je razjašnjeno tijekom postupka u kojem je utvrđeno da FRAGARIA ima samo jedno otkupno mjesto u Opuzenu (Pržinovac 262), a pečati otisnuti na otkupnim blokovima, sa sadržajem koji bi sugerirao da se otkup obavljao na otkupnom mjestu u Metkoviću, a ne u Opuzenu, rezultat su činjenice da je stranka ranije u najmu imala poslovni prostor u Metkoviću iz kojeg razdoblja datira i sadržaj navedenog pečata. AZTN je ocijenio da je na temelju ovih navoda i izjava stranke otklonjena nedoumica vezana uz mjesto isporuke, budući da na području doline Neretve očigledno postoji samo jedno otkupno mjesto FRAGARIJE, što su potvrdili i svjedoci prilikom davanja iskaza na usmenoj raspravi.

3.2.2. Uvjetovanje sklapanja ugovora i poslovne suradnje kompenzacijom roba i usluga

Tijekom postupka utvrđeno je i da je FRAGARIA s nekim od svojih dobavljača obveze „zatvarala“ odnosno izvršavala kompenzacijama. U svrhu otklanjanja nedoumica o tome je li nekima od dobavljača bila nametnuta nepoštena trgovačka praksa iz članka 11. točke 3. ZNTP-a, odnosno je li nekima od dobavljača FRAGARIA uvjetovala sklapanje ugovora i poslovne suradnje kompenzacijom roba i usluga, AZTN je na usmenoj raspravi 13. ožujka 2019. ispitao svjedoka [***] i o tom aspektu njihovog međusobnog poslovnog odnosa. Taj se svjedok o pitanju kompenzacija u bitnom izjasnio kako od FRAGARIE, d.o.o. nabavlja repromaterijal te dugovanja nastala po toj osnovi prebija s potraživanjem koje ima prema FRAGARI ima s osnova isporučenih proizvoda. Pri tom se ne radi o isključivom načinu međusobnog podmirivanja obveza, budući da mu FRAGARIA na njegov zahtjev izvršava i konkretne isplate po ispostavljenom računu. Izjavio je i da mu takav način poslovanja odgovara te da mu FRAGARIA nije uvjetovala kupnju repromaterijala. S obzirom na to da je takav iskaz svjedoka AZTN ocijenio uvjerljivim te da iz dostavljene financijske dokumentacije nije utvrđeno da bi kompenzacija bila jedini način podmirivanja njihovih međusobnih obveza, ocijenjeno je da FRAGARIA nije dobavljaču [***] sklapanje ugovora i poslovne suradnje uvjetovala kompenzacijom roba i usluga, odnosno da mu nije nametnuta nepoštena trgovačka praksa iz članka 11. točke 3. ZNTP-a.

3.2.3. Nepreuzimanje ugovorenih količina poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda u skladu s ugovorenom dinamikom otkupa i/ili odbijanje primitka isporuke poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda po dospijeću obveze za dobavljača na isporuku

S obzirom na to da je FRAGARIA sa svim svojim dobavljačima-proizvođačima lubenica imala sklopljene ugovore na temelju kojih je u obvezi otkupiti urod s poljoprivrednih površina u količinama i periodima u skladu s Terminskim planom za proizvodnju po kulturama i vremenu berbe, koji je sastavni dio ugovora, pri čemu postoji obveza proizvođača-dobavljača isporučiti poljoprivredne proizvode u količini, kvaliteti i dinamikom (vremenskim intervalima) otkupljivaču u skladu s ugovorom i prilogu ugovora (terminski plan za proizvodnju po kulturama i vremenu berbe), a uzimajući u obzir i da se otkupna cijena mijenja na tjednoj, a često i na dnevnoj osnovi, proizlazi da dobavljač ima obvezu isporučiti proizvode, pri čemu cijenu saznaje tek u trenutku isporuke-dostave proizvoda na otkupno mjesto. Zbog toga se postavilo pitanje može li dobavljač ne prihvatiti ponuđenu otkupnu cijenu za pojedini dan, a da istovremeno ne povredi svoju obvezu isporuke proizvoda odgovarajuće kvalitete i u rokovima utvrđenim terminskim planom.

Naime, s obzirom na to da je ugovorom i terminskim planom po kulturama i vremenu berbe određena dinamika otkupa, dobavljač nema alternativu osim da preda robu po cijenama koje su objavljene na prodajnom mjestu. Budući da ugovorom nisu predviđeni slučajevi kada bi nepreuzimanje proizvoda bilo opravdano, kao niti razlozi koji bi bili opravdani za odbijanje primitka, postojale su indicije da je dobavljačima nametnuta nepoštena praksa iz članka 11. točke 4. ZNTP-a, dakle da zbog neprihvatanja cijene objavljene za pojedini dan, otkupljivač ne preuzme ugovorenu količinu proizvoda u skladu s ugovorenom dinamikom otkupa, odnosno da im je nametnuta nepoštena trgovačka praksa iz članka 11. točke 6. ZNTP-a, koja se odnosi na odbijanje primitka isporuke poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda po dospijeću obveza za dobavljača na isporuku.

Ova su pitanja razjašnjenja na usmenoj raspravi na kojoj su se i svjedoci i stranka izjasnili da dobavljači kojima ne odgovara ponuđena otkupna cijena za pojedini dan, mogu bez ikakve sankcije odlučiti da ne prodaju svoje proizvode FRAGARIJI. Budući da su iskazi bili suglasni, međusobno neproturječni i uvjerljivi, AZTN nije imao razloga u njih sumnjati, slijedom čega je

zaključio kako FRAGARIA ovim dobavljačima nije nametnula nepoštene trgovačke prakse iz članka 11. točke 4. i 6. ZNTP-a.

3.2.4. Prebacivanje rizika poslovanja nakon isporuke proizvoda na dobavljača

U odnosu na pitanje pružanja usluge skladištenja od strane FRAGARIJE, kao načina odnosno mogućnosti da bi takvom uslugom u stvari prikriveno naplaćivala naknadu dobavljačima i tako na njih prebacivala rizik poslovanja nakon isporuke proizvoda, što je određeno kako nepoštena trgovačka praksa u smislu odredbe članka 11. točke 7. ZNTP-a, na usmenoj je raspravi, a prije svega na temelju iskaza svjedoka [***], utvrđeno da je skladištenje usluga koja se ne ugovara posebno i unaprijed, a koju FRAGARIA pruža nenaplatno. Prema iskazu svjedoka [***], radi se o usluzi koja je više izuzetak nego pravilo, a ovisi uglavnom o vremenskim prilikama. Iz navedenog proizlazi da prema opisanom postupanju vezanom uz uslugu skladištenja ne bi bilo elemenata nepoštene trgovačke prakse iz odredbe članka 11. točke 7. ZNTP-a, odnosno nije utvrđeno da bi usluga skladištenja predstavljala prebacivanje rizika poslovanja nakon isporuke proizvoda na dobavljača u smislu navedene odredbe.

Iako skladištenje nije pravni posao koji bi bio reguliran ili protivan odredbama ZNTP-a, u praksi je bilo situacija u kojima su zlorabeći taj institut stranke zaobilazile primjenu ZNTP-a. U takvim je situacijama moguće ugovor o skladištenju promatrati i kroz prizmu ZNTP-a. Zbog toga je AZTN ispitivao je li u konkretnom poslovnom odnosu, kroz pružanje usluge skladištenja stranka na prikriven način, nepreuzimanjem isporučenih poljoprivrednih proizvoda u skladu s ugovorenim dinamikom otkupa, ili odbijanjem primitka isporučenih proizvoda po dospijeću obveze dobavljača na isporuku, nametnula nepoštene trgovačke prakse u smislu odredbi članka 11. točke 4. i 6. ZNTP-a. S obzirom da iz iskaza svjedoka [***] nije proizlazilo da bi se našao u opisanoj situaciji, AZTN nije utvrdio da je stranka ovom dobavljaču nametnula nepoštene trgovačke prakse iz članka 11. točki 4.i.6. ZNTP-a.

3.2.5. Troškovi manipulacije neuvjetnim proizvodima kao naplata naknade nakon isporuke poljoprivrednih prebacivanjem rizika poslovanja na dobavljača

U odnosu na postavljeno pitanje o eventualnom postojanju troškova pregleda i ocjene kvalitete, zatim pitanja na čiji bi teret taj trošak trebao pasti, kao i pitanje što se događa u situacijama kada samom otkupnom mjestu zbog velikog priljeva proizvoda, ili broja isporuka otkupljivač ne može obraditi (pregledati, vagati i ocijeniti kvalitetu) proizvoda budući da očigledno proizvod mora proći izvjesnu kontrolu na otkupnom mjestu (pregled izgleda, mjerenje mase, sortiranje, i slično), nije utvrđeno da bi FRAGARIA eventualni trošak prebacila na dobavljače. Na temelju opisanog, AZTN nije utvrdio da bi stranka nametnula svojim dobavljačima nepoštenu trgovačku praksu iz odredbe članka 11. stavka 7. ZNTP-a

3.2.6. Navod iz anonimne prijave o tome da FRAGARIA otkupljuje lubenice bez otkupnog bloka i bez odgovarajuće dokumentacije

Konačno, AZTN je utvrdio i da nije osnovan navod iz anonimnih prijava da FRAGARIA otkupljuje lubenice bez otkupnog bloka i bez odgovarajuće dokumentacije.

Naime, na temelju dokumentacije dostavljene tijekom postupka, prije svega ugovora, otkupnih blokova), ali i iz međusobno neproturječnih i sadržajno podudarajućih izjava svjedoka i stranke, danih na usmenoj raspravi utvrđeno je da svaku isporuku proizvoda ili više isporuka izvršenih u istom danu, slijedi otkupni blok. Na temelju iznesenog, AZTN nije utvrdio da bi

stranka nametnula nepoštene trgovačke prakse svojim dobavljačima lubenica u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 2. ZNTP-a u vezi s člankom 7. ZNTP-a.

AZTN je opisano Obavijest od 21. svibnja 2019., zajedno s pozivom za glavnu raspravu u ovom upravnom postupku, u skladu s odredbama članka 19. ZNTP-a dostavio FRAGARIJI dana 6. lipnja 2019., s ciljem utvrđivanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere. Time je i u ovoj fazi postupka, stranci dana mogućnost za davanje obrane te izvođenje dokaza radi utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere, kao i utvrđivanja olakotnih i otegotnih okolnosti kao kriterija za određivanje visine upravno-kaznene mjere.

4. Postupak utvrđivanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere

4.1. Pisana obrana FRAGARIJE od 18. lipnja 2019.

U otvorenom roku, 21. lipnja 2019. u AZTN-u je zaprimljena pisana obrana stranke od 18. lipnja 2019. (dalje: pisana obrana) u kojoj se ona izjasnila o svim navodima iz Obavijesti AZTN-a od 21. svibnja 2019. Stranka u cijelosti osporava Obavijest od 21. lipnja 2019., smatrajući da u inkriminiranom razdoblju nije svojim dobavljačima lubenica, iskorištavajući značajnu pregovaračku snagu, nametnula nepoštene trgovačke prakse te se o svakoj utvrđenoj povredi ZNTP-a iz Obavijesti od 21. svibnja 2019. u bitnom očitovala na sljedeći način.

4.1.1. U odnosu na utvrđenje AZTN-a iz Obavijesti od 21. svibnja 2019. da je FRAGARIA u razdoblju od 10. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018. u ugovorima sklopljenim s 38 dobavljača lubenica, propustila jasno odrediti cijenu i/ili način njezina određivanja, odnosno izračuna, stranka drži da su ti ugovori ipak bili sklopljeni u skladu s odredbom članka 5. stavka 1. točke 1. ZNTP-a te da su sadržavali odredbu o cijeni, odnosno načinu njenog određivanja.

Izlažući da lubenica spada u burzovnu robu, čija se cijena stalno mijenja ovisno o stanju na tržištu pa je nemoguće cijenu na drugi način ugovoriti početkom godine, s obzirom na to da se isporučuje ljeti, što je razlog da je u odnosu na tu robu ugovorena tržišna cijena u vrijeme otkupa, koja će svakog dana biti istaknuta na otkupnom mjestu, ističe da je na taj način cijena bila poznata dobavljaču pri donošenju odluke o tome hoće li robu isporučiti otkupljivaču. Ukazala je i da je na isti način cijena određena člankom 2. važećih Općih uvjeta otkupa. Slijedno, stranka je iznijela i svoje stajalište da su na taj način u predmetnim ugovorima stranke jasno odredile način određivanja cijene.

Kao i tijekom postupka, stranka je ponovila da je dobavljač, koji eventualno nije bio zadovoljan otkupnom cijenom, u svakom trenutku mogao prodati robu koja je predmet ugovora drugom otkupljivaču, odnosno učiniti s njome ono što je u njegovom najboljem interesu. Potvrdu takvom razmišljanju stranka nalazi u činjenici da ugovorom nisu ugovorene sankcije za neisporuku ugovorenih količina robe, kao i u činjenici da su neki dobavljači stranci isporučili i više robe nego je to bilo ugovoreno, držeći pri tom da su dobavljači bili zadovoljni ponuđenom cijenom.

4.1.2. U odnosu na utvrđenje AZTN-a iz Obavijesti od 21. svibnja 2019. da je FRAGARIA, u razdoblju od 10. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018., sklopila ugovore s 38 dobavljača lubenica, koji nisu sadržavali odredbu o trajanju ugovora, stranka je u bitnom iznijela da ti ugovori ipak sadrže naznaku vremena njihova trajanja, budući da su sklopljeni u odnosu na urod 2018. Ukazala je i da je notorna činjenica da lubenica dozrijeva u ljeto nakon čijeg branja se obavlja otkup, nakon kojeg ugovor vremenski prestaje važiti. Isto tako, ukazala je i da sve

lubenicice roda 2018. moraju sazrijeti u toj godini, kao i da se lubenicama, kao lako kvarljivim proizvodima, može trgovati u kratkom periodu nakon dozrijevanja, radi čega je trajanje ugovora vremenski određeno najkasnije do posljednjeg roka zrenja te godine, ali u svakom slučaju ne poslije isteka te godine. S obzirom na to da u trenutku sklapanja ugovora stranke ne mogu znati datum dozrijevanja lubenica, duljinu trajanja ugovora su vezali uz rod godine za koji se ugovor sklapa. Iznijela je i stajalište da je ugovor prestao važiti nakon što je rod 2018. dozrio te je u odnosu na njega izvršen otkup, zbog čega stranka drži da ugovori sadrže odredbu o trajanju ugovora.

4.1.3. U odnosu na utvrđenje AZTN-a iz Obavijesti od 21. svibnja 2019. o tome da je FRAGARIA, u razdoblju od 1. travnja 2018. do 31. prosinca 2018., propustila upozoriti dobavljače na primjenu Općih uvjeta otkupa, kao i na način njihove objave, stranka je istaknula da je prilikom sklapanja predmetnih ugovora dobavljače upozнала i upozorila na primjenu Općih uvjeta otkupa koji su kao takvi bili javno objavljeni na njezinim otkupnim stanicama. Tvrdi da je AZTN u obrazloženju svoje odluke pogrešno protumačio odredbu članka 8. stavka 1. ZNTP-a, navodeći da ugovorom nije određeno kako su Opći uvjeti otkupa njegov sastavni dio, a niti je to navedeno u Općim uvjetima otkupa. Pojasnila je da ni ZNTP-om niti Zakonom o obveznim odnosima (dalje: ZOO) nije propisana obveza da se ugovorom naznači da su Opći uvjeti otkupa njegov sastavni dio već da je otkupljivač dužan dobavljača upozoriti na primjenu takvih uvjeta (ZNTP) odnosno da isti obvezuju ugovornu stranu ako su joj u vrijeme sklapanja ugovora bili poznati (ZOO). Stoga drži kako je pogrešan zaključak AZTN-a o postojanju ovakve povrede iz razloga što ugovorom nije ugovorena primjena Općih uvjeta otkupa koja obveza zakonima nije niti propisana te da je postojanje ove povrede utvrđeno bez dokaza koji bi na povredu ukazivao.

Zbog iznesenog, stranka je predložila da se na okolnost da je dobavljače upozorila na primjenu Općih uvjeta otkupa dopunski saslušaju, već saslušani, svjedoci [***] i [***].

4.1.4. Pozivajući se na svoje obrazloženje iz pisane obrane, a u odnosu na utvrđenje AZTN-a iz Obavijesti od 21. svibnja 2019., koje se odnosi na to da je FRAGARIA, u razdoblju od 1. travnja 2018. do 31. prosinca 2018., imala objavljene Opće uvjete otkupa koji nisu sadržavali jasno određenje o cijeni i/ili načinu određivanja, odnosno izračuna cijene, prema kojem bi na jasan i nedvojben način bilo moguće utvrditi na temelju kojeg se pojedinog parametra kvalitete izračunava cijena poljoprivrednog proizvoda, koja je osnova za izračun cijene i kako se obavlja njezina korekcija, dakle da Opći uvjeti otkupa nisu sastavljeni u skladu s odredbom članka 8. stavka 2. i 3., a u vezi s odredbom članka 5. stavka 3. ZNTP-a, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 3. ZNTP-a, stranka drži da je odredbom članka 2. Općih uvjeta otkupa jasno i nedvojbeno odredila način određivanja cijene kao što je to učinila i ugovorima. Tom prilikom ukazala je i da je AZTN pogrešno naznačio je da je stranka ovakvim postupanjem ostvarila nepoštenu trgovačku praksu iz članka 5. stavka 1. točke 3. ZNTP, koja odredba se odnosi na uvjete i rokove plaćanja, a ne na cijenu, pa je u tome dijelu odluka naslova nejasna i proturječna sama sebi.

4.1.5. U odnosu na utvrđenje AZTN-a iz Obavijesti od 21. svibnja 2019. koje se odnosi na to da je FRAGARIA nekima od svojih dobavljača, i to: [***], [***], [***], [***] i [***], obračunavala viši postotni iznos za prijevremeno plaćanje, odnosno 3 % umjesto ugovorenih 2 %, stranka nije osporila da je pogrešno obračunala popust za prijevremeno plaćanje „cassa sconto“ od 3 % umjesto ugovorenih 2 %. Međutim tvrdi da je do toga došlo pogreškom službenika stranke. Drži, međutim, da takvo postupanje ni na koji način ne predstavlja nepoštenu trgovačku, budući da članak 7. stavak 2. ZNTP propisuje sadržaj računa koji izdaje dobavljač, a ne stranka kako to navodno pogrešno tumači AZTN, u dijelu kojem je izneseno da to predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu članka 4. stavka 2. točka 2. ZNTP-a koja odredba

propisuje da se plaćanja koja nisu jasno istaknuta na računu ili otkupnom bloku smatraju nepoštenom trgovačkom praksom. Pojašnjavajući način na koji se odobrava rabat na prijevremeno plaćanje, stranka je iznijela da prilikom otkupa otkupljivač i dobavljač sastavljaju otkupni blok na kojemu je navedena kupoprodajna cijena za preuzetu robu. U tome trenutku stranke ne znaju hoće li dobavljač od otkupljivača zatražiti prijevremeno plaćanje na što otkupljivač tada ima pravo obračunati rabat. Dakle, na otkupnom bloku u trenutku njegovog sastavljanja ne može se naznačiti popust pri plaćanju. Kada neki od dobavljača, zatraže od otkupljivača prijevremeno plaćanje, stranka im izda obavijest o knjiženju na kojoj ih tereti za iznos rabata o kojemu se stranke posebno sporazume, pa čak i zajedno potpišu takav dokument. Zbog toga stranci nije jasno iz kojeg razloga AZTN stavlja na teret povredu odredbi članka 7. stavka 2. ZNTP-a i članka 4. stavka 2. točka 2. ZNTP s obzirom na to da prva odredba propisuje obvezu dobavljača, a druga zabranu plaćanja koja nisu jasno navedena na računu i otkupnom bloku. Međutim, stranka ne spori da je dobavljaču omaškom obračunat veći rabat nego je ugovoreno te ukazuje da je taj propust ispravila tako da je izvršila povrat po pogrešnom obračunu, što samo po sebi ne predstavlja nepoštenu trgovačku praksu iz ZNTP-a.

Kao dokaz svojoj tvrdnji stranka je dostavila potvrde o izvršenom plaćanju razlike dobavljačima kojima je obračunat *cassa sconto* po stopi višoj od ugovorene.

4.1.6. U odnosu na utvrđenje AZTN-a iz Obavijesti od 21. svibnja 2019., o tome da je FRAGARIA otkupljujući lubenice I. klase po cijeni koja je u dostavljenim cjenicima bila naznačena kao cijena za II. klasu, na netransparentan način umanjila vrijednost proizvoda, stranka je iskazala da se ne slaže s takvim utvrđenjem, smatrajući da takav zaključak predstavlja netočnu činjeničnu konstrukciju te je istaknula da dobavljači lubenice na području Metkovića proizvode i isporučuju isključivo lubenicu I. klase te je stranka u skladu s tim označavala isključivo cijenu za I. klasu lubenice. Ukazala je i da unatoč činjenici da je u svojim Općim uvjetima otkupa predvidjela i otkup lubenice II. klase, takva lubenica se na području toga otkupnog mjesta ne proizvodi, niti je dobavljači nude u otkup.

Stranka je dalje istaknula da je svim dobavljačima isplatila cijenu I. klase lubenice, budući da je sva roba ponuđena od strane dobavljača udovoljavala uvjetima I klase. Ukazuje da činjenica da su određeni trgovački lanci od otkupljivača tražili da ovu robu deklarira pod II. klasu nije ni od kakvog utjecaja na činjenicu da ju je stranka od dobavljača otkupila kao I klasu. Tvrdi da nije točno da je na netransparentan način umanjivala vrijednost poljoprivrednog proizvoda, pojašnjavajući da, unatoč činjenici da se kvaliteta lubenice može odrediti po kriterijima koji ju svrstavaju u dvije klase, kao i unatoč činjenici da se na predmetnom otkupnom mjestu proizvodi isključivo I. klasa lubenice, postoji i lubenica koja svojom kvalitetom prelazi standarde I. klase. Kod lubenica I. klase, sukladno odredbama Općih uvjeta otkupa stranke, dozvoljeni su manji nedostaci u obliku, obojenosti, kori te lagana zacijeljena napuknuća. Međutim postoji roba kod koje nema niti ovih manjih dopuštenih nedostataka koja se kao takva smatra robom iznimne kvalitete. Ukazala je da je kao nagradu određenim dobavljačima za proizvodnju takve lubenice iznimne kvalitete isplatila veću cijenu kao poticaj njima, ali i svima ostalim dobavljačima da proizvode što kvalitetniju robu, držeći da je ovakvo postupanje, kojim je nagradila najbolje dobavljače, kvalificirano kao ponašanje koje predstavlja nepoštenu trgovačku praksu.

U prilog svojim tvrdnjama stranka je predložila da se saslušaju [***] i [***], kao i da se pribave podaci o cijeni I. klase lubenice u spornom razdoblju od otkupljivača [***], [***], [***].

4.1.7. U odnosu na utvrđenje AZTN-a iz Obavijesti od 21. svibnja 2019., o tome da je FRAGARIA u odnosu na većinu svojih dobavljača lubenica izvršavala plaćanje izvan propisanog roka od 30 dana, stranka drži da je AZTN potpuno pogrešno primijenio odredbu članka 11. točka 9. ZNTP. Citirajući navedenu odredbu, tvrdi da je stranka primila svježi

proizvod u trenutku kada mu je dobavljač isporučio ugovorenu količinu tih proizvoda, a ne u trenutku kada je primio neku od etapa takve isporuke. Drži da rok plaćanja počinje teći onoga dana kada je pojedini dobavljač obavio zadnju isporuku otkupljivaču. Potvrdu takvom razmišljanju nalazi u odredbi članka 3. Direktive EU/2019/633 Europskog parlamenta i Vijeća o nepoštenim trgovačkim praksama u odnosu među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima (SL, L 111, 25. travnja 2019.; dalje: Direktiva o nepoštenim trgovačkim praksama), prema kojem rok plaćanja počinje teći od isteka dogovorenog razdoblja isporuke pa s obzirom da direktive predstavljaju zakonodavne akte EU kojima se utvrđuje cilj koje članice trebaju ostvariti, drži da je potrebno odredbu članka 11. točka 9. ZNTP-a promatrati kroz smisao članka 3. spomenute Direktive. Uz navedeno, stranka je ukazala i da se u odnosu na plaćanja dobavljačima koji su obveznici izdavanja računa ne može kao početak roka uzeti dan koji na računu naveden kao dan izdavanja, budući da dobavljači račun znaju dostaviti nakon što je već prošao rok za plaćanje propisan odredbama ZNTP, za što stranka ne može snositi štetne posljedice, pa u tom slučaju rok od 30 dana teče od dana zaprimanja računa. U tom smislu je ukazala da je u odnosu na dobavljače koji su stranci izdavali račune potrebno utvrditi kada su takve račune dostavili stranci. Pored iznesenog, stranka je istaknula da je u trenutku izvršenja plaćanja koja su predmetom ovog postupka, bila financijski pogođena događanjima oko koncerna [***], čija su društva stranci ostala dužna ogromne novčane iznose, radi čega je svakako došlo i do poremećaja u plaćanju obveza stranke, tražeći pri tome da i tu činjenicu AZTN uzme u obzir Kao dokaz o tome, dostavljen je i izvod otvorenih stavki za to razdoblje, a predloženo je da se po potrebi provede i financijsko-knjigovodstveno vještačenje.

Zaključno, stranka je ukazala da od stupanja na snagu ZNTP-a čini sve kako bi svoje poslovanje uskladila s njegovim odredbama, a ako bi se u ovom postupku utvrdilo da je stranka postupila protivno nekoj od odredbi ZNTP-a, stranka je iskazala spremnost da uskladi svoje postupke s odredbama toga zakona.

Isto tako, stranka je istaknula da je za vrijeme trajanja ovog postupka u potpunosti surađivala s AZTN-om, odazivala se svakom pozivu te dostavljala sve tražene podatke i dokumentaciju, a zatražila je i da AZTN uzme u obzir i činjenicu otežanog dotoka novca u spornom razdoblju, uzrokovanog činjenicom prestanka plaćanja društva iz koncerna [***].

4.2. Glavna rasprava

Na glavnoj raspravi, održanoj 1. srpnja 2019. i 5. srpnja 2019., u skladu s člankom 19. stavka 5. ZNTP-a, stranka je ostala, pri svim očitovanja danim tijekom postupka, a posebno u odnosu na podnesak od 18. lipnja 2019., dostavljen AZTN-u 21. lipnja 2019., kojim je dala svoju pisanu obranu.

U dijelu glavne rasprave održanom 1. srpnja 2019., stranka je dokazne prijedloge iznesene u pisanoj obrani, dopunila prijedlogom da se u odnosu na utvrđeni nedostatak ugovorene odredbe o trajanju ugovora, od Agronomskog fakulteta pribavi podatak o tome je li proizvodna godina za lubenicu vremenski određena. U tom dijelu glavne rasprave, AZTN je pozvao stranku da dostavi dokaz o tome kada su dobavljači-obveznici izdavanja računa i to: [***], [***] i [***], dostavili račune FRAGARIJI, s obzirom na to da je ona sama ukazala na potrebu da se u odnosu na izvršenje rokova plaćanja utvrdi kada su računi zaprimljeni, odnosno kada je počeo teći rok od 30 dan za plaćanje.

Zbog pribavljanja navedenih dokaza, glavna je rasprava prekinuta, a u međuvremenu, 3. srpnja 2019., stranka je dostavila podnesak iz čijeg sadržaja proizlazi da u odnosu na obrte [***] i [***], stranka ne posjeduje dokaz o datumu zaprimanja računa, ali je ukazala da račune koje su izdali ti dobavljači nije zaprimila na dan koji je na računu naveden kao datum izdavanja. S obzirom na to da je AZTN, smatrajući utvrđenim da je stranka svoje dobavljače upozorila

na primjenu Općih uvjeta otkupa, odbio dokazne prijedloge stranke za saslušanjem svjedoka na tu okolnost, stranka je predložila izvesti dokaze uvidom u izjave [***] i [***], dobavljača stranke, u kojima potvrđuju da su prilikom sklapanja predmetnih ugovora bili upozoreni na primjenu Općih uvjeta otkupa stranke kao i na način njihove objave.

Pored iznesenog, stranka je u tom podnesku istaknula da je zbog raznih poteškoća u poslovanju otkupa lubenica uzrokovanih primjenom ZNTP-a, kao i činjenice vođenja ovog postupka za ove godine odustala od otkupa lubenica pa nije ni sklapala nove ugovore o otkupu lubenica. Stoga iskazuje da nije u mogućnosti dostaviti dokaz na okolnost da svoje poslovanje u potpunosti pokušava uskladiti s odredbama ZNTP-a u odnosu na lubenicu, ali je radi dokazivanja okolnosti iz članka 27. ZNTP-a, dostavila Ugovor o otkupu plodova jabuka.

Ukazala je i da, neovisno o pravnim stajalištima stranke vezanih uz to da zakonom nije propisana dužnost da se odredbom ugovora poziva na primjenu Općih uvjeta otkupa, kao i na to da je vremenskom trajanje ugovora određeno i u spornim ugovorima, stranka je u novim ugovorima, dodala odredbu o primjeni Općih uvjeta otkupa, vremensko trajanje ugovora odredila određenim danom, a odredila i cijenu robe po klasama što je bilo moguće s obzirom na to da je ugovor sklapan neposredno pred berbu i isporuku jabuke pa je tržišna cijena takve robe već bila poznata.

U prilogu navedenog podneska stranka je dostavila otpremnicu-račun br. 2/1/1, od 5. srpnja 2018., dobavljača [***], izjave [***] i [***], obje od 3. srpnja 2019. te Ugovor o otkupu plodova jabuka br. DS13/2018.g., od 30. rujna 2018. sklopljen između FRAGARIJE i [***].

AZTN je na glavnoj raspravi 1. srpnja 2019. odbio prijedloge stranke iznesene u pisanoj obrani od 18. lipnja 2019. i to prijedlog za dopunskim saslušanjem svjedoka [***] i [***] na okolnost da je upoznala dobavljače o primjeni Općih uvjeta otkupa poljoprivrednih proizvoda od 1. travnja 2018., budući da je sama stranka o tom pitanju već dala iskaz na usmenoj raspravi održanoj 13. ožujka 2019., zatim prijedlog za saslušanjem svjedoka [***] i [***], kao i prijedlog za dobavu podataka o cijeni I. klase lubenica u spornom razdoblju od otkuplivača [***], [***] i [***], budući da je ocijenjeno kako svjedočenja tih svjedoka, kao niti pribavljanje podataka o poslovanju drugih otkuplivača ne bi bili od utjecaja na razjašnjenje pitanja vezanih uz netransparentno umanjenje vrijednosti poljoprivrednih proizvoda standardne kvalitete, u smislu odredbe članka 11. točke 1. ZNTP-a, niti bi to pridonijelo općem razjašnjenju ostalih pitanja otvorenih tijekom ovog upravnog postupka.

Isto tako, AZTN je odbio i prijedlog stranke za pribavljanjem podataka od Agronomskog fakulteta o tome je li proizvodna godina za lubenicu vremenski određena, zbog činjenice da su predmetnim ugovorima bile obuhvaćene i druge poljoprivredne kulture, pored lubenica.

Kako nije bilo daljnjih dokaznih prijedloga, glavna rasprava je dovršena.

4.3. Utvrđenja AZTN-a nakon glavne rasprave

4.3.1. AZTN nije prihvatio navode stranke iz pisane obrane o tome da su ugovori sadržavali odredbu o cijeni, odnosno načinu njezina određivanja u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom 1. ZNTP-a. Stoga je u cijelosti ostao pri svim utvrđenjima navedenim u točki 3.1.1. obrazloženja ovoga rješenja.

Polazeći od toga da u Republici Hrvatskoj u kontekstu „burzovne robe“ ne postoji uređeno tržište voćem i povrćem te da je otkupna cijena definirana kao „tržišna cijena“, prirodno bi bilo da se pojam „tržišta“ veže uz lokacijski, odnosno geografski najbližu veletržnicu, u konkretnom slučaju uz veletržnicu u Metkoviću. Usporedbom podataka 1) Tržišnog informacijskog sustava u poljoprivredi (dalje TISUP) o cijeni lubenica na toj veletržnici u razdoblju od 24. do 29. tjedna otkupa, 2) podataka iz dokumenta „Nabava Metković-sirovina“ za proizvod lubenice, koji je

stranka dostavila uz podnesak od 10. listopada 2018. i 3) cjenika koje je stanka dostavila uz podnesak od 16. siječnja 2019., uočeno je da je FRAGARIA otkupljivala lubenice po cijeni koja je korespondirala najnižoj cijeni ili cijeni nižoj od najniže cijene lubenice u pojedinom tjednu otkupa na veletržnici u Metkoviću. Iz iznesenog nije bilo moguće utvrditi predstavlja li cijena po kojoj je otkupljivana lubenica na veletržnici osnovu za izračun cijene po kojoj je u pojedinom danu FRAGARIA otkupljivala lubenice i ako da, po kojim kriterijima se onda dalje formira otkupna cijena FRAGARIE, odnosno ako bi se tržišna cijena trebala podudarati s cijenom na veletržnici, nije bilo moguće prepoznati obrazac po kojem bi se otkupna cijena FRAGARIE vezivala uz minimalnu, maksimalnu, ili prosječnu cijenu koja se može postići za taj proizvod na veletržnici na pojedini dan otkupa.

Budući da je tijekom postupka utvrđeno i da je FRAGARIA u stvari dogovarala cijenu sa svakim svojim kupcem na različit način, jasno je da formulacija otkupne cijene kao tržišne, iz članka 3. ugovora, nije vezana uz konkretno tržište (ili veletržnicu), a na taj način ugovorena cijene nije predstavljala cijenu po kojoj je FRAGARIA doista otkupljivala lubenice.

Osim iznesenog, u postupku je utvrđeno da je bez jasno ugovorenih i dobavljačima transparentno objavljenih kriterija, u okviru iste kvalitete lubenica (I. klasa), FRAGARIA ipak imala cjenovno razlikovanje u odnosu na lubenice „iznimne kvalitete“ (za lubenice koje je 1. srpnja 2018. isporučio [***], a 4. srpnja 2018. [***]) iz čega isto tako proizlazi da dobavljači na temelju tako ugovorene odredbe nisu mogli znati koji će čimbenici utjecati da cijena po kojoj prodaju lubenice bude viša.

Tvrđnja stranke da su se o cijeni dobavljači mogli informirati, jer je bila objavljena na otkupnom mjestu, kao i njezin zaključak o tome da isporučene veće količine lubenica od terminskim planom predviđenih količina, predstavljaju izraz zadovoljstva dobavljača ponuđenom cijenom, nije nužno izraz subjektivnog i stvarnog zadovoljstva pojedinog dobavljača, a svakako sve izneseno ne čini ugovornu odredbu o cijeni, odnosno načinu njezina određivanja/izračuna, pravilno, dakle jasno i razumljivo ugovorenom.

4.3.2. U odnosu na navode stranke iz pisane obrane u dijelu u kojem se stranka protivi utvrđenju AZTN-a o tome da Opći uvjeti otkupa nisu imali jasno razrađen način određivanja ili izračuna cijene, AZTN je ostao pri navodima iz točke 3.1.4. obrazloženja ovog rješenja prema kojem je došlo do povrede članka 5. stavka 3. ZNTP-a, budući da Opći uvjeti otkupa nisu imali jasno razrađen način određivanja ili izračuna cijene, čime je nametnuta nepoštena trgovačka praksa iz članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a.

Bitno je naglasiti da je za razliku od odnosa trgovca s dobavljačem, u kojem ugovor uvijek, bez iznimke, mora biti u pisanom obliku i sadržavati sve elemente iz članka 6. ZNTP-a, odnosi otkupljivača i/ili prerađivača s dobavljačem ipak predviđaju izuzetke odnosno, svojevrsnu pogodnost u pogledu obveze uređenja odnosa ugovorom u pisanom obliku. Jedna od takvih mogućnosti predviđena je odredbom članka 5. stavka 3. ZNTP-a, kojom je omogućeno/olakšano da poslovni odnos između tih stranaka bude reguliran javno objavljenim općim uvjetima otkupljivača, koji se nužno prilažu otkupnom bloku. Pri tom opći uvjeti otkupljivača moraju sadržavati sve bitne elemente iz članka 5. stavka 1. od točke 1. do točke 5. ZNTP-a, dakle odredbe o cijeni i načinu njezina izračunavanja ili određivanja, vrsti i kvaliteti proizvoda, uvjetima i rokovima plaćanja, uvjetima i načinu isporuke i mjestu isporuke.

AZTN je prihvatio navod stranke da je u Obavijesti od 21. svibnja 2019. očiglednom omaškom bio naveden pogrešan članak ZNTP-a (članak 5. stavak 1. točka 3. ZNTP-a) kojim se utvrđuje opisana nepoštena trgovačka praksa umjesto članak 5. stavak 3. ZNTP-a. Međutim, iz opisnog dijela obrazloženja te odredbe u navedenoj Obavijesti, jasno i nedvojbeno proizlazi o kojoj se povredi radi.

Ovaj propust ispravljen je u točki I. b) izreke ovog rješenja, gdje je utvrđeno da je FRAGARIA imala objavljene Opće uvjete koji nisu sadržavali jasno određenje o cijeni i/ili načinu određivanja, odnosno izračuna cijene, prema kojem bi na jasan i nedvojben način bilo moguće utvrditi na temelju kojeg se pojedinog parametra kvalitete izračunava cijena poljoprivrednog proizvoda, koja je osnova za izračun cijene i kako se obavlja njezina korekcija, dakle da Opći uvjeti otkupa nisu sastavljeni u skladu s odredbom članka 5. stavka 3. ZNTP-a, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a.

4.3.3. U odnosu na prigovor stranke iz pisane obrane opisan u točki 4.1.5. obrazloženja ovoga rješenja vezan uz pogrešno obračunati *cassa sconto*, AZTN je djelomično uvažio navod stranke u dijelu da je u Obavijesti omaškom pogrešno naznačenog članka 7. stavka 2. ZNTP-a i članka 4. stavka 2. točke 2. ZNTP-a, koji se zaista odnose na račune dobavljača, ali nije prihvatio navod stranke da nije počinjena nepoštena trgovačka praksa budući da je na činjenični opis opisanog postupanja trebalo primijeniti članak 11. točku 1., koji uređuje netransparentno umanjnje vrijednosti proizvoda standardne kvalitete i članak 4. stavak 1. točku 6. ZNTP-a, što je i utvrđeno u točki I.c) izreke ovoga rješenja.

Međutim, u postupku je neprijeporno utvrđeno, a što ni sama stranka ne osporava, da je FRAGARIA nekim od svojih dobavljača obračunavala *cassa sconto* po stopi višoj od ugovorene te su na taj način, dakle isplatom iznosa manjeg od onog koji bi pojedini dobavljač dobio da je popust za prijevremeno plaćanje pravilno obračunat, oštećeni dobavljači naznačeni u točki I. c) izreke ovoga rješenja.

U praksi otkupljivači za svoje dobavljače - fizičke osobe (OPG) najčešće osiguravaju obrazac otkupnog bloka, koji se popunjava prilikom isporuke poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda i sadrži sve podatke koji ga u osnovi čine računom odnosno taj dokument predstavlja osnovu za plaćanje. U odnosu na „male dobavljače“ nije neprirodno da otkupljivač, koji mora računovodstveno dokumentirati razlog zbog kojeg je dobavljaču-tražitelju prijevremenog plaćanja, isplatio iznos manji od onog naznačenog u otkupnom bloku. U konkretnom slučaju umanjnje iznosa za prijevremeno plaćanje FRAGARIA je evidentirala kroz dokument „obavijest o knjiženju“.

Slijedom iznesenog, AZTN je ostao pri činjeničnom utvrđenju da je obračunavanjem popusta za prijevremeno plaćanje - *cassa sconto* od 3 %, umjesto ugovorenih 2 %, dakle po stopi višoj od ugovorene, za koji iznos je po svakom od otkupnih blokova umanjeno plaćanje na štetu dobavljača, stranka nametnula nepoštene trgovačke prakse tim dobavljačima iz članka 4. stavka 2. točke 6. u vezi s odredbom članka 11. točke 1. ZNTP-a. Od 14 obračunatih *cassa sconto*, za koje je stranka dostavila obavijesti o knjiženju tijekom postupka, stranka je čak 9 puta pogrešno obračunala popust, pa je jasno kako su omaške službenika stranke više pravilo nego izuzetak. Pri tom se posebno ukazuje da su navedene omaške ispravljene tek nakon što je AZTN ukazao na njih.

Obračunavanjem *cassa sconto* po stopi višoj od ugovorene dobavljači su oštećeni na način da im je isplaćen manji iznos od onog koji su stvarno trebali dobiti u skladu s ugovorenom korekcijom cijene, čime je na netransparentan način stranka umanjila cijenu, odnosno vrijednost lubenica standardne kvalitete. Takvim postupanjem stranka je dobavljačima D[***], [***], [***], [***] i [***] nametnula nepoštenu trgovačku praksu iz članka 4. stavka 2. točke 6. u vezi s odredbom članka 11. točke 1. ZNTP-a.

Uz pisanu obranu stranka je dostavila i potvrde o izvršenom plaćanju razlike pogrešno, više obračunatog postotnog iznosa na ime *cassa sconto* navedenim dobavljačima lubenica, sve s datumom 18. lipnja 2019.

U skladu s navedenim, AZTN je takve potvrde prihvatio kao dokaz i korigirao vrijeme trajanja povrede, na način da je utvrđeno da je predmetna povreda trajala u razdoblju od 28. lipnja 2018., kada su izdane prve obavijesti o knjiženju, do 18. lipnja 2019., kada je svim tim dobavljačima izvršena isplata razlike pogrešno, više obračunatog postotka na ime *cassa sconta*.

4.3.4. AZTN nije prihvatio navode stranke iz pisane obrane o netočnom utvrđenju AZTN-a prema kojem je FRAGARIA otkupljivala lubenice I. klase, odnosno prve kvalitete, po otkupnoj cijeni lubenica za II. klasu, čime je na netransparentan način umanjila vrijednost lubenice standardne kvalitete, ukazujući da se na području Metkovića, proizvodi i otkupljuje isključivo lubenica I. klase, pri čemu ipak priznaje da i u okviru te, I. klase, ipak postoji „klasiranje“ u odnosu a proizvode „iznimne“ kvalitete.

Naime, tijekom postupka nije učinjeno spornim da bi stranka otkupljivala lubenice I. klase, već činjenice da je za te lubenice, imala u cjenicima istaknutu cijenu, kao da se radi o lubenicama II. klase. Pri tom je ipak u okviru te I. kvalitete, razlikovala i lubenice „iznimne“, ili „ekstra“ kvalitete za koje je plaćala viši, ali nigdje transparentno objavljeni, iznos od onog u cjenicima. Pogrešno je tumačenje stranke o tome da AZTN smatra nepoštenom trgovačkom praksom činjenicu da je nekim od dobavljača ([***] i [***]) za lubenice navodno iznimne kvalitete plaćen viši iznos od onog naznačenog u cjenicima. Prijeporno je upravo to da ni ugovorom, ni bilo kojim drugim dokumentom, nije bilo predviđena korekcija cijene u odnosu na kvalitetu proizvoda, dakle ne samo uvećanje, već niti smanjenje cijene, a o tome da se doista radilo o proizvodima iznimne kvalitete ne postoji bilo kakav trag, odnosno barem naznaka prilikom obračuna u financijskoj dokumentaciji koja je slijedila isporuke „iznimne“ kvalitete.

AZTN ponovno ukazuje na to da je bilo mjesta transparentnijem uređenju ovog pitanja, budući da su obrasci cjenika stranke imali predviđene rubrike za više kvaliteta/klasa poljoprivrednih proizvoda čija se cijena objavljuje.

Dakle, nije sporno to da su neki dobavljači „nagrađeni“, već što je to učinjeno na netransparentan način u odnosu na sve druge dobavljače lubenica koji su isporučivali lubenice iste, dakle I. klase.

Da se radilo o netransparentnom umanjenju vrijednosti proizvoda, ukazuje i izjava stranke o tome da je lubenice otkupljivala kao lubenice I. klase (po cijeni naznačenoj za II. klasu) prilikom prodaje svojim kupcima deklarirala kako proizvode II. klase, navodno u skladu sa zahtjevom njezinih kupaca. Pa iako ovakvo deklariranje proizvoda, u dijelu lanca između FRAGARIE i njezinih kupaca, nije imalo izravan utjecaj na same dobavljače, jasno je da je lubenica, otkupljena kao proizvod I. klase, po cijeni naznačenoj u cjenicima za II. klasu, u daljnjoj karici lanca deklarirana kao proizvod II. klase iako je po svojoj kvaliteti vjerojatno bila proizvod I. klase, doista umanjilo ispravnu percepciju o stvarnoj kvaliteti proizvoda.

U tom smislu AZTN je u cijelosti ostao pri svim svojim navodima iz točke 3.1.6. obrazloženja ovog rješenje, držeći da je stranka svojim dobavljačima lubenica nametnula nepoštenu trgovačku praksu iz članka 11. točke 1. ZNTP-a, u vezi s člankom 4. stavkom 2. točkom 6. ZNTP-a.

4.3.5. U odnosu na dio pisane obrane stranke o tome da je AZTN potpuno pogrešno primijenio odredbu članka 11. točke 9. ZNTP-a, iznoseći pri tom svoje tumačenje o tome da rok za plaćanje počinje teći onog dana kada dobavljač isporuči ugovorenu količinu proizvoda, a ne kad izvrši pojedinu etapu takve isporuke, pozivajući se pritom na odredbu članka 3. Direktive o nepoštenim trgovačkim praksama, AZTN ukazuje da je ovakvo tumačenje potpuno pogrešno.

Naime, odredbom članka 7. stavka 1. ZNTP-a propisano je da svaku isporuku poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda u skladu s ugovorom sklopljenim između dobavljača i trgovca ili dobavljača i otkupljivača i/ili prerađivača, odnosno za svaku uslugu povezanu s isporukom poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda mora biti izdan račun ili otkupni blok, u skladu s poreznim propisima. Uz izneseno, tijekom postupka je (suprotno navodima iz inicijalne anonimne prijave o tome da stranka otkupljuje lubenice bez otkupnog bloka) utvrđeno da su za svaku isporuku lubenica izdavani otkupni blokovi, kao osnova za plaćanje, a od kojeg trenutka su počeli teći i rokovi za plaćanje.

Stoga je neosnovanim ocijenjen argument iz pisane obrane stranke da bi tek isporukom ugovorene količine poljoprivrednih proizvoda bio trenutak početka tijeka rokova za plaćanje. Ukazuje se i da je tijekom postupka stranka tvrdila kako su količine poljoprivrednih proizvoda ugovorene terminskim planom okvirne, te da za dobavljača koji ne isporuči ugovorene količine nema štetnih posljedica. Povrh iznesenog stranka je sama, uz pisanu obranu dostavila i dokument „Nabava Metković-sirovina“ iz kojeg proizlazi da su svega dva dobavljača isporučila ugovorene količine, dok su ostali isporučili veće ili manje količine lubenica, pa se postavlja pitanje što bi to teoretski značilo za plaćanje dobavljačima koji su isporučili manje količine proizvoda. Primjerice, bi li to značilo da njima plaćanje uopće ne bi bilo izvršeno.

U odnosu na sugestiju stranke da bi prilikom odlučivanja u konkretnom postupku trebalo u obzir uzeti odredbu članka 3. Direktive o nepoštenim trgovačkim praksama, kao zakonodavni akt EU, prilikom primjene odredbe članka 11. točke 9. ZNTP-a, AZTN ukazuje kako ta direktiva, kao pravni akt obvezuje pojedinu državu članicu u pogledu rezultata koji se njome ostvaruje, ali je nacionalnim zakonodavstvima prepušten izbor forme i metode provedbe. Dakle, općenito direktive se (za razliku od uredbi) ne primjenjuju neposredno u nacionalnom zakonodavstvu, već predstavljaju cilj i okvir koji se posebno mora transponirati u nacionalna zakonodavstva u predviđenim rokovima. Direktiva o nepoštenim trgovačkim praksama, na koji se stranka poziva, je stupila na snagu, međutim još nije prenesena u hrvatski pravni sustav, što znači da se u ovom trenutku i u tom obliku odredbe Direktive o nepoštenim trgovačkim praksama ne mogu primijeniti u konkretnom postupku. Na snazi je još uvijek u izvornom obliku ZNTP sa svim svoji određenjima, uključujući onim iz članka 7. stavka 1. i članka 11. točke 9. ZNTP-a.

AZTN ukazuje da bi čak i u slučaju kad bi se stranka mogla pozivati na taj dokument, odredba članka 3. Direktive o nepoštenim trgovačkim praksama razlikuje dvije situacije u kojima plaćanje izvan predviđenih rokova predstavlja nepoštenu trgovačku praksu: Prvo, situacija kada se ugovorom o opskrbi predviđa redovita isporuka proizvoda te, drugo, situacija kada se ugovorom o opskrbi ne predviđa redovita isporuka proizvoda, koja bi bila primjenjiva na konkretan upravni postupak, a što je stranka nekritički propustila navesti prilikom iznošenja svog (pogrešnog) tumačenja.

U odnosu na navod stranke da se u odnosu na plaćanja dobavljačima - obveznicima izdavanja računa ne može kao početak roka uzeti dan koji je na računu naveden kao dan izdavanja, budući da dobavljači znaju dostaviti račun nakon što je već prošao rok za plaćanje propisan odredbama ZNTP-a, AZTN je na glavnoj raspravi, održanoj 1. srpnja 2019., pozvao stranku da dostavi dokaz o tome kada su dobavljači-obveznici izdavanja računa [***], [***] i [***], dostavili račune stranci.

Uz podnesak od 3. srpnja 2019., iz čijeg sadržaja proizlazi da u odnosu na obrte [***] i [***], stranka ne posjeduje dokaz o datumu zaprimanja računa, tvrdeći pritom da račune koje su izdali ti dobavljači nije zaprimila na dan koji je na računu naveden kao datum izdavanja, te dostavili samo otpremnicu-račun dobavljača [***] br. 2/1/1, od 5. srpnja 2018.

Slijedom iznesenog AZTN je ponovno izvršio uvid u spis predmeta u prije svega u odnosu na otpremnice-račune dobavljača obrtnika: [***] i [***] te uz podnesak stranke od 3. srpnja 2019. dostavljeni račun za [***] pa je utvrđeno sljedeće.

U odnosu na račun [***], za plaćanje po računu broj 2/1/1, od 5. srpnja 2018., na iznos od [***] kuna, za isporuku izvršenu 5. srpnja 2018., stranka je dostavila presliku otpremnice - računa br. 2/1/1, s otisnutim datumom: „03-08-2018“, bez naznake na što se taj datum odnosi.

Uvidom u Konto karticu za dobavljača [***], izlistanu 1. kolovoza 2018., koju je stranka dostavila AZTN-u uz podnesak od 2. kolovoza 2018., vidljivo je da je knjiženje/evidentiranje tog računa u poslovnim knjigama stranke provedeno 31. srpnja 2018. Budući da knjiženje, kronološki gledano, nije moglo biti provedeno prije nego što je stranci dostavljena osnova za plaćanje, dakle predmetni račun-otpremnica, AZTN je zaključio da datum otisnut na računu (3. kolovoza 2018.), dostavljenom AZTN-u uz podnesak stranke od 3. srpnja 2019., ne može označavati datum prijama računa u FRAGARIJI.

S obzirom na to da račun-otpremnica, u pravilu uvijek, slijedi proizvode koji su predmetom kupoprodaje i predaje se kupcu prilikom isporuke proizvoda na ugovorenom mjestu isporuke, znači da je [***] taj dokument fizički, dakle neposredno morao predati stranci. Slijedom iznesenog stranka dostavom preslike računa 2/1/1, od 5. srpnja 2018 nije dokazala tvrdnje da bi kasno zaprimanje računa bilo razlogom ili opravdanjem za kašnjenje u plaćanju. Stoga je AZTN ostao pri utvrđenju da je račun-otpremnica 2/1/1, od 5. srpnja 2018., zaprimljen kod stranke istodobno s isporukom lubenice izvršenom 5. srpnja 2018. pa budući da je plaćanje izvršeno 23. kolovoza 2018., jasno je da je stranka plaćanje izvršila u roku duljem od zakonom i ugovorom propisanih 30 dana.

U odnosu na poslovanje stranke s [***], uvidom u račune broj 22/1/3, od 16. lipnja 2018. i 23/1/3, od 20. lipnja 2018. (oba plaćena 27. srpnja 2018.), utvrđeno je da na svakom stoji otisnu štambilj „PRIMLJENO 05-07-2018“. S obzirom na to da je kupac-otkupljivač realno onemogućen izvršiti plaćanje bez osnove za plaćanja, rok od 30 dana se računa od trenutka zaprimanja računa. Kako su oba navedena računa plaćena unutar roka od 30 dana, AZTN je zaključio da u odnosu na ta dva računa dobavljaču [***] nije bila nametnuta nepoštena trgovačka praksa iz članka 11. točke 9. ZNTP-a, zbog čega je AZTN odustao od utvrđenja povrede prekoračenja roka plaćanja u odnosu na dva navedena računa.

Međutim, uvidom u račun - otpremnicu 24/1/1, od 25. lipnja 2018. (po kojem je plaćanje izvršeno 27. srpnja 2018.) i račun - otpremnicu 25/1/1, od 29. lipnja 2018. (po kojem je plaćanje izvršeno 30. srpnja 2018.), utvrđeno je da ti dokumenti, otisnuti na paragon bloku, imaju sve elemente računa te da nose prijamni pečat FRAGARIE - otkupno mjesto Metković na dan 25. lipnja 2018., odnosno 29. lipnja 2018., iz čega proizlazi da je već na dan isporuke i stranka raspolagala ovim osnovama za plaćanje. S obzirom na to je da je plaćanje u odnosu na te račune-otpremnice izvršeno u roku duljem od 30 dana, AZTN je utvrdio da je FRAGARIA u odnosu na plaćanje po tim dokumentima primijenila nepoštenu trgovačku praksu iz članaka 11. točke 9. ZNTP-a.

Uvidom u račun - otpremnica 27/1/1, od 7. srpnja 2018. [***], utvrđeno je da taj dokument ima sve elemente računa te da nosi pečat FRAGARIE - otkupno mjesto Metković te da je na dan 7. srpnja 2018. po ovom računu-otpremnici obveza djelomično podmirena prijebojem izvan roka, a ostatak je podmiren tek 4. listopada 2018. Dakle, neprijeporno je i kako je u odnosu na taj račun-otpremnicu plaćanje izvršeno u roku duljem od 30 dana, čime je ovom dobavljaču nametnuta nepoštena trgovačka praksa iz članka 11. stavka 9. ZNTP-a.

U odnosu na poslovanje stranke sa [***], uvidom u otpremnicu odnosno račun 18/2018., od 6. srpnja 2018., utvrđeno je da taj dokument ima sve elemente računa te da ima prijamni pečat

FRAGARIE - otkupno mjesto Metković na dan 6. srpnja 2018. Iz iznesenog proizlazi da je stranka već i na dan isporuke raspolagala osnovom za plaćanje. S obzirom na to da je po tom računu plaćanje izvršeno 21. kolovoza 2018., dakle u roku duljem od 30 dana, AZTN je utvrdio da je u odnosu na plaćanje po tom računu-otpremnici FRAGARIA primijenila nepoštenu trgovačku praksu iz članka 11. točke 9. ZNTP-a.

Slijedom iznesenog, a uzimajući u obzir i dio obrazloženja sadržan u točki 3.1.7. ovoga rješenja., AZTN je utvrdio je da je FRAGARIA nametnula nepoštenu trgovačku praksu iz članka 11. točke 9. ZNTP-a, u vezi s člankom 4. stavkom 2. točkom 6. ZNTP-a, u odnosu na 29 svojih dobavljača lubenica, a u pogledu 67 računa/otkupnih blokova, naznačenih u točki I. e) izreke ovog rješenja.

4.3.6. AZTN je djelomično prihvatio navode iz dijela pisane obrane stranke o tome da je u ugovorima koji su predmetom ovog postupka, stranka naznačila vrijeme njihova trajanja u skladu s odredbom članka 5. stavka 1. točke 6. ZNTP-a.

Prema navodima stranke, sa svojim je dobavljačima lubenica poslovala i na temelju ugovora i na temelju Općih uvjeta otkupa. S obzirom na to da je člankom 5. stavkom 3. ZNTP propisan za otkupljivače i prerađivače izuzetak od pravila da ugovor s njihovim dobavljačima mora biti u pisanom obliku, ako postoje javno objavljenu uvjeti otkupljivača i/ili prerađivača, koji imaju propisne bitne sastojke i ako su priloženi otkupnom bloku, jasno je da je stranka sa svojim dobavljačima mogla poslovati i samo na temelju Općih uvjeta otkupa, pod uvjetom da su bili usklađeni s odredbama ZNTP-a.

Prema tome, a uzimajući u obzir činjenice:

- da je stranka pored ugovora imala Opće uvjete otkupa od 1. travnja 2018., koji su sadržavali odredbu o svom trajanju (članka 9. Općih uvjeta otkupa), iako nije postojala zakonska obveza za to (članak 5. stavak 3., kojim upućuje na bitne sastojke iz stavka 1. točki 1. do 5. istog članka ZNTP-a);
- da je stranka mogla poslovati sa svojim dobavljačima samo temeljem Općih uvjeta otkupa od 1. travnja 2018.,
- da su prvi ugovori sklapani u dijelu godine kada, s obzirom na sezonalnost lubenice, kao proizvoda koji dozrijeva uobičajeno od kraja lipnja do kraja kolovoza, nije bilo njezina otkupa;

AZTN je ocijenio da je odredbom članka 9. Općih uvjeta, supstituiran nedostatak odredbe o trajanju ugovora, a budući da u tom dijelu godine nije bilo otkupa lubenice, kao proizvoda u odnosu na koji se vodi ovaj postupak, AZTN je odustao od utvrđenja ove povrede.

4.3.7. AZTN je djelomično prihvatio tvrdnje stranke iz dijela pisane obrane vezane uz utvrđenje AZTN-a o tome da je stranka propustila upozoriti dobavljače na primjenu Općih uvjeta, kao i na način njihove objave, smatrajući da je AZTN pogrešno protumačio odredbu članka 8. stavka 1. ZNTP-a,

Utvrđenje AZTN-a o tome da je FRAGARIA propustila upozoriti dobavljače na primjenu Općih uvjeta otkupa, kao i na način njihove objave utemeljen je na izjavama stranke danim tijekom postupka o tome da se na poslovne odnose između nje i dobavljača lubenica primjenjuju i ugovori i Opći uvjeti otkupa (podnesak od 16. siječnja 2019.), kao i izjave o tome da su se dobavljači o Općim uvjetima otkupa mogli informirati na otkupnom mjestu, ali ne i da ih je ona informirala (izjava s usmene rasprave 13. ožujka 2019.) te da se radi o ustaljenoj praksi koja je svima poznata.

Pritom AZTN ni na koji način nije sugerirao da bi postojanje, odnosno sastavljanje Općih uvjeta otkupa bila obveza koja proizlazi iz ZNTP-a, kao niti da bi na njihovu primjenu trebale upućivati odredbe ugovora i obrnuto, odnosno da bi o usporednoj primjeni oba dokumenta trebale upućivati odredbe Općih uvjeta otkupa. Navođenje činjenice da odredbe ugovora ne upućuju na primjenu Općih uvjeta otkupa, predstavljalo je samo dodatan argument u prilog utvrđenju da stranka nije ni na taj način upozorila na postojanje Općih uvjeta otkupa, kao ni na način njihove objave. AZTN također ukazuje da je ZNTP prisilan propis i *lex specialis* u odnosu na Zakon o obveznim odnosima („Narodne novine“, br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18.; dalje: ZOO), što znači da su nekim odredbama ZNTP-a derogirane odredbe ZOO-a.

Iz odredbe članka 8. stavka 1. ZNTP-a jasno proizlazi da ako je otkupljivač i/ili prerađivač ili trgovac odlučio poslovati na temelju općih uvjeta poslovanja, ima obvezu aktivno djelovati da dobavljača upozna s činjenicom postojanja i načina objave općih uvjeta. To znači da nije dostatno da je dobavljačima bilo poznato ili moralo biti poznato njihovo postojanje u vrijeme sklapanja ugovora (članak 295. stavak 5. ZOO-a). Pri tom valja posebno naglasiti da je većina ugovora s dobavljačima lubenica sklapana u siječnju i ožujku 2018., dakle u vrijeme dok još Opći uvjeti otkupa nisu ni postojali, a stranka nije dostavila bilo kakav dokaz o tome da je dobavljače naknado obavijestila da su, pored ugovora, u primjeni i Opći uvjeti otkupa.

Cjelokupno utvrđenje ove povrede zasniva se na izjavi same stranke, koja se u bitnom odnosi na to da na području neretvanske doline postoje uvriježeni načini otkupa, te da su se dobavljači o činjenici postojanja Općih uvjeta otkupa mogli informirati na otkupnom mjestu FRAGARIJE u Opuzenu, ali ne i da je stranka sama poduzimala aktivnosti da bi ih upozorila na tu činjenicu.

AZTN ukazuje da je cilj ZNTP-a uspostava, osiguranje i zaštita poštenih trgovačkih praksi kojima se štite sudionici u lancu opskrbe hranom (članak 1. stavak 2. ZNTP-a), što znači da su ograničenja, stroža regulacija pojedinih pitanja i derogiranje pojedinih odredbi ZOO-a, usmjereni upravo tom cilju ZNTP-a. Među takvim uređenjima je i odredba članka 8. stavka 1. ZNTP-a.

AZTN je odbio prijedlog stranke iznesen u pisanoj obrani i na glavnoj raspravi održanoj 1. srpnja 2019., da se izvede dokaz dopunskim saslušanjem već saslušanih svjedoka [***] i [***], upravo na okolnost da ih je stranka upozorila na primjenu Općih uvjeta otkupa i način njihove objave, smatrajući neprimjerenim i neprihvatljivim da stranka predlaže saslušanje svjedoka koji bi iskazivali suprotno od onoga što je sama stranka iznijela u svom iskazu na usmenoj raspravi održanoj 13. ožujka 2019.

Usprkos tome što je AZTN donio odluku kojom je odbio izvesti dokaz dopunskim saslušanjem već saslušanih svjedoka, stranka, je uz podnesak od 3. srpnja 2019., dostavila pisane izjave [***] i [***], obje od 3. srpnja 2019., o tome da su prilikom sklapanja ugovora o isporuci poljoprivrednih kultura roda 2018., bili upozoreni na primjenu Općih uvjeta otkupa FRAGARIJE kao i na način njihove objave.

AZTN dostavljene izjave nije cijenio istinitima, prije svega jer je u svojoj izjavi [***], pod materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavio da je prilikom potpisivanja ugovora od 10. siječnja 2018., bio upoznat s primjenom Općih uvjeta otkupa, koji datiraju tek od 1. travnja 2018.

Logičnim je cijenjeno da su dobavljači lubenica kroz dugogodišnju suradnju bili upoznati s načinom na koji se otkupljuju lubenice, ali je malo vjerojatno da su radnici FRAGARIJE svakog od njih ponaosob upoznavali s činjenicom postojanja i načina objave Općih uvjeta otkupa, kako to zahtijeva ZNTP.

Međutim, dokazivanje da svoju obvezu iz članka 8. stavka 1. ZNTP-a stranka nije izvršila, značilo bi uzeti izjave svih dobavljača lubenica ili većine njih. Ocjenjujući da bi dokazivanje činjenice da stranka nije upoznala svoje dobavljače na postojanje i objavu Općih uvjeta otkupa bilo protivno načelima učinkovitosti i ekonomičnosti postupka, AZTN je odustao od utvrđenja ove povrede.

5. Upravno-kaznena mjera

Po okončanju glavne rasprave, u skladu s odredbom članka 19. stavka 6. ZNTP-a, Vijeće odlučuje o postojanju uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere, određuje njezinu visinu, kao i rokove i način njezina izvršenja.

Cilj upravno-kaznenih mjera, koje AZTN utvrđuje i izriče u smislu ZNTP-a je uspostava, osiguranje i zaštita poštenih trgovačkih praksi kojima se štite sudionici u lancu opskrbe hranom, kažnjavanje počinitelja povreda te odvratanje počinitelja i drugih osoba od povreda ZNTP (članak 23. ZNTP-a).

Na temelju odredbi članka 27. ZNTP-a, pri utvrđivanju i izricanju upravno-kaznene mjere, AZTN uzima u obzir težinu, opseg i vrijeme trajanja povrede te posljedice povrede za dobavljače. Utvrđeni iznos upravno-kaznene mjere se smanjuje ili povećava ovisno o utvrđenim olakotnim i otegotnim okolnostima, uz iznimku koja AZTN-u daje mogućnost dodatnog smanjenja iznosa upravno-kaznene mjere pravnoj ili fizičkoj osobi koja se nalazi u teškoj financijskoj situaciji, ako podnese relevantne dokaze da bi izricanje upravno-kaznene mjere u iznosu kako je to propisano ZNTP-om značajno ugrozilo njezinu ekonomsku održivost i dovelo do značajnog gubitka vrijednosti njezine imovine.

Pritom se olakotnim okolnostima osobito smatraju dostava dokaza o prekidu protupravnog postupanja prije pokretanja postupka, dostava dokaza o prekidu protupravnog postupanja najkasnije u roku od tri mjeseca od dana pokretanja postupka, kratko trajanje povrede, ali ne dulje od godine dana i dobra suradnja s AZTN-om tijekom vođenja postupka (članak 27. stavak 2. ZNTP-a).

Otegotnim okolnostima smatraju se osobito ponavljanje istog ili drugog postupanja kojima se krše odredbe ZNTP-a nakon dostavljenog rješenja kojim je ranije utvrđena povreda tog zakona i utvrđena i izrečena propisana upravno-kaznena mjera, odbijanje suradnje s AZTN-om ili ometanje AZTN-a tijekom provedbe postupka i uloga poticatelja drugih na povredu ZNTP-a, odnosno sve radnje poduzete radi osiguranja sudjelovanja drugih u povredi (članak 27. stavak 3. ZNTP-a).

Sve povrede opisne u izreci ovoga rješenja okvalificirane su odredbama članka 24. ZNTP-a kao teške povrede ZNTP-a.

U tom smislu:

- na temelju odredbe članka 24. stavka 2. točke 1. ZNTP-a je za I. a) sklapanje pisanih ugovora koji nisu sadržavali jasno određenje o cijeni i/ili načinu određivanja, odnosno izračuna cijene, što je određeno nepoštenom trgovačkom praksom u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. i protivno je odredbi članka 5. stavka 1. točke 1. ZNTP-a;
- na temelju odredbe članka 24. stavka 2. točke 1. ZNTP-a za I. b) Opći uvjeti otkupa nisu sastavljeni u skladu s odredbom članka 5. stavka 3. ZNTP-a, koja upućuje na

- članak 5. stavak 1. točku 1. ZNTP-a, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a,
- na temelju odredbe članka 24. stavka 2. točke 6. ZNTP-a je za I. c) obračunavanje popusta za prijevremeno plaćanje - *cassa sconto* po stopi višoj od ugovorene i na taj način netransparentno umanjivanje vrijednosti proizvoda standardne kvalitete i za I. d) netransparentno umanjivanje vrijednosti poljoprivrednog proizvoda – lubenice standardne kvalitete podavanog po cijenama iz cjenika za II. klasu, a što je određeno nepoštenom trgovačkom praksom u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a u vezi s odredbom članka 11. točkom 1. ZNTP-a te za I.e) izvršavanje plaćanja u rokovima dužim od 30 dana za svježi proizvod, što je određeno nepoštenom trgovačkom praksom u smislu odredbi članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a u vezi s odredbom članka 11. točke 9. ZNTP-a,

moгуće je izreći upravno-kaznenu mjeru do najviše 3.500.000,00 kuna za pravnu osobu koja je otkupljivač i/ili prerađivač ili trgovac.

FRAGARIA je prilikom iznošenja olakotnih okolnosti u pisanoj obrani zatražila da se u obzir uzmu njezino nastojanje da uskladi svoje poslovanje s odredbama ZNTP-a, spremnost da i dalje radi na usklađivanju poslovanja s odredbama ZNTP-a, suradnju s AZTN-om te odazivanje svakom pozivu te dostavljanje traženih podataka i dokumentacije. Stranka je također zatražila da AZTN u obzir uzme i činjenicu da je u trenutku plaćanja, dakle tijekom promatranog razdoblja 2018. godine, bila financijski pogođena događanjima vezanim uz koncern [***] čija društva su stranci ostala dužna. Kao dokaz, stranka je dostavila Izvod otvorenih stavki za promatrano razdoblje. Uvidom u dostavljeni materijal utvrđeno je da je dokumentacija podijeljena na četiri razdoblja: do 30. lipnja 2018., do 31. srpnja 2018., do 31. kolovoza 2018. te do 30. rujna 2018. Na svima otvorenim stavkama koje su prikazane sumarno po dokumentima, vidljivo je da dugovna i potražna strana uglavnom nisu izravnate te da u rekapitulaciji svih stavki postoje mnoga otvorena potraživanja stranke prema [***]. Stoga je AZTN odlučio navedeno promatrati kao olakotnu okolnost pri utvrđivanju visine upravno-kaznene mjere.

Od olakotnih okolnosti koje u svojoj obrani ističe FRAGARIA, AZTN je utvrdio da su učinjene povrede bile relativno kratkog trajanja, u svakom slučaju, svaka od njih trajala je kraće od godine dana i da su počinjene u prvoj godini pune primjene ZNTP-a.

AZTN je olakotnom okolnošću cijenio i činjenicu da je FRAGARIA tijekom cjelokupnog postupka ostvarivale dobru suradnju s AZTN-om tako da je pravovremeno dostavljala traženu dokumentaciju i pojašnjenja.

Budući da je sezona otkupa lubenica završila kratko nakon pokretanja ovog postupka, stranka više nije mogla intervenirati u sadržaj ugovora kojima je bio uređen njihov otkup. Međutim, činjenicu da je FRAGARIA, u roku kraćem od tri mjeseca od pokretanja postupka, dakle prije utvrđenja činjenica i okolnosti u ovom postupku, samoinicijativno pristupila otklanjanju nepravilnosti vezanih uz poslovanje sa svojim dobavljačima drugih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, AZTN je ipak cijenio olakotnom. Kao dokaz o tome da je uskladila poslovanje sa ZNTP-om, stranka je dostavila Ugovor o otkupu plodova jabuka, br. DS-13/2018., od 30. rujna 2018., u kojem su otklonjeni nedostaci ugovora koji su predmetom ovog postupka, na način da su transparentno definirani cijena i trajanje ugovora. Iako je usklađivanje ugovora i poslovanja s odredbama ZNTP-a obveza, a ne mogućnost, u konkretnom je slučaju AZTN ipak olakotnom okolnošću odlučio cijeliti napore stranke da ukazane nepravilnosti otkloni i prije nego što su one utvrđene činjenicom u upravnom postupku.

Prilikom utvrđivanja i izricanja upravno-kaznene mjere, AZTN je uzeo u obzir i okolnost da je na poslovanje FRAGARIE imala utjecaj i činjenica vođenja postupka izvanredne uprave nad

[***] i njegovim ovisnim i povezanim društvima, što je utvrđeno uvidom u podatke iz otvorenih stavki FRAGARIE i [***], koje je stranka dostavila uz podnesak od 21. lipnja 2019.

Osim iznesenog, AZTN je pozitivnim cijenio činjenicu da je FRAGARIA, dana 18. lipnja 2019., dobavljačima [***], [***], [***], [***] i [***], isplatila razliku iznosa više obračunatog *cassa sconto*, u odnosu na svaki otkupni blok po kojem je taj popust pogrešno obračunat, o čemu je dostavila dokaz uz podnesak u kojem je dala svoju pisanu obranu od 21. lipnja 2019.

AZTN je na temelju rezultata cjelokupnog postupka ocijenio kako postupanja FRAGARIE, nisu imale značajno nepovoljan utjecaj na dobavljače.

Otegotne okolnosti nisu utvrđene.

6. Odluka Vijeća

6.1. *Odluka Vijeća o utvrđenju iskorištavanja značajne pregovaračke snage otkupljivača nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi i trajanju takvog postupanja*

Na temelju odredbe članka 19. stavka 6. i stavka 7. ZNTP-a, u skladu s ovlaštenjima iz članka 13. stavka 2. i članka 20. stavka 1. podstavka 1. ZNTP-a, Vijeće je na svojoj sjednici 22/2019, održanoj 26. srpnja 2019., uzimajući u obzir utvrđenja sa sjednice 16/2019., održane 21. svibnja 2019., razmatralo cjelokupno utvrđeno činjenično stanje u ovom predmetu i donijelo odluku kako je FRAGARIA iskoristila značajnu pregovaračku snagu nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi svojim dobavljačima lubenica u smislu ZNTP-a kako je odlučeno u točki I. izreke ovog rješenja na način:

- a) da je nakon 7. prosinca 2017., kada je ZNTP stupio na snagu, a u razdoblju od 10. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018. sklopila ugovore s 38 dobavljača lubenica navedenih u točki I. a) izreke ovog rješenja, koji nisu sadržavali jasno određenje o cijeni i/ili načinu određivanja, odnosno izračuna cijene, prema kojem bi na jasan i nedvojbena način bilo moguće utvrditi na temelju kojeg se pojedinog parametra kvalitete izračunava cijena poljoprivrednog proizvoda, koja je osnova za izračun cijene i kako se obavlja njezina korekcija, što je protivno odredbi članka 5. stavka 1. točke 1. ZNTP-a i predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a,
- b) da je u razdoblju od 1. travnja 2018. do 31. prosinca 2018. imala objavljene Opće uvjete otkupa poljoprivrednih proizvoda od 1. travnja 2018., koji nisu sadržavali jasno određenje o cijeni i/ili načinu određivanja, odnosno izračuna cijene, prema kojem bi na jasan i nedvojbena način bilo moguće utvrditi na temelju kojeg se pojedinog parametra kvalitete izračunava cijena poljoprivrednog proizvoda, koja je osnova za izračun cijene i kako se obavlja njezina korekcija, dakle Opći uvjeti otkupa poljoprivrednih proizvoda nisu sastavljeni u skladu s odredbom članka 5. stavka 3. ZNTP-a, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a
- c) da je obračunavala popust za prijevremeno plaćanje - *cassa sconto* od 3 %, umjesto ugovorenih 2 % u razdoblju od 28. lipnja 2018. do 18. lipnja 2019. i to u odnosu na dobavljače i dokumente navedene u točki I. c) izreke ovog rješenja, pa s obzirom na to da je na temelju navedenih obavijesti o knjiženjima obračunala popust za prijevremeno plaćanja - *cassa sconto* po stopi višoj od ugovorene za koji je iznos po svakom od otkupnih blokova umanjila plaćanje na štetu dobavljača, netransparentno je umanjila količine i/ili vrijednosti poljoprivrednog proizvoda, a što predstavlja nepoštenu

- trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a u vezi s člankom 11. točkom 1. ZNTP-a;
- d) da je u razdoblju od 16. lipnja 2018. (prve isporučene količine lubenica) do 20. srpnja 2018. (zadnje isporuče količine lubenica), otkupljivala lubenice I. klase, odnosno prve kvalitete, po otkupnoj cijeni lubenica za II. klasu, čime je na netransparentan način umanjila vrijednost poljoprivrednog proizvoda – lubenice standardne kvalitete, a što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a u vezi s člankom 11. točkom 1. ZNTP-a;
 - e) da je izvršavala plaćanja svojim dobavljačima lubenica naznačenim u točki I. e) izreke ovog rješenja, u rokovima dužim od 30 dana za svježiji proizvod; i to u razdoblju od 16. srpnja 2018. do 4. listopada 2018., što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a u vezi s odredbom članka 11. točkom 9. ZNTP-a.

Ukupno vrijeme trajanje navedenih povreda nije premašilo godinu dana.

Razlozi za donošenje ove odluke detaljno su izloženi u točkama 3. i 4. obrazloženja ovog rješenja.

6.2. Odluka o visini upravno-kaznene mjere

Vijeće je nakon provedenog postupka utvrđivanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere u ovom postupku, uzimajući u obzir sve činjenice i okolnosti utvrđene u tom postupku, prije svega težinu, opseg i vrijeme trajanja povrede te posljedice povrede za dobavljače, utvrdilo osnovni iznos upravno-kaznene mjere u iznosu od 437.500,00 kuna.

Tako utvrđeni osnovni iznos upravno-kaznene mjere smanjen je na temelju utvrđenih olakotnih okolnosti opisanih u točki 5. obrazloženja ovoga rješenja, slijedom čega je Vijeće, u skladu s odredbama članka 24. stavka 2. točke 1. i 6. ZNTP-a, otkupljivaču lubenica FRAGARIJI, izreklo upravno-kaznenu mjeru u iznosu od 350.000,00 kuna kako je odlučeno u točki IV. izreke ovog rješenja.

Vijeće drži da će se ovime ostvariti cilj izricanja upravno-kaznene mjera ne samo u odnosu na navedenog otkupljivača, odnosno odvratanje samog prekršitelja već i drugih trgovaca, otkupljivača i/ili prerađivača od kršenja odredbi ZNTP-a te istodobno pridonijeti uspostavi, osiguranju i zaštiti poštenih trgovačkih praksi kojima se štite sudionici u lancu opskrbe hranom.

Razlozi za donošenje odluke Vijeća detaljno su izloženi u točki 5. obrazloženja ovog rješenja.

6.3. Određivanje mjera, uvjeta i rokova za otklanjanje nepoštenih trgovačkih praksi

U skladu s odredbom članka 20. stavka 1. podstavka 1. ZNTP-a, AZTN je na temelju odluke Vijeća, zabranio FRAGARIJI, svako daljnje postupanje, koje je u ovom postupku utvrdio da predstavlja povredu ZNTP-a kao je odlučeno u točki II. izreke ovog rješenja.

U svrhu otklanjanja utvrđenih povreda, odnosno nepravilnosti, a unatoč izjavi stranke iz podneska od 3. srpnja 2019. o tome da je u ovoj godini odustala od otkupa lubenica te da nije sklapala ugovore o njihovom otkupu, AZTN je na temelju odluke Vijeća odredio mjere uvjete i rokove u odnosu na utvrđenu povredu iz točke I. a) i I. b) izreke ovog rješenja, pozivajući stranku na dostavu ugovora, Općih uvjeta otkupa u 2019. godini, usklađenih s odredbama ZNTP-a, ako je, naravno, u međuvremenu započela s otkupom tog proizvoda, odnosno pisanog očitovanja ako u 2019. godini ne obavlja otkup lubenica, kako je odlučeno u točki III. izreke ovog rješenja.

Uzimajući u obzir činjenicu da je stranka otklonila većinu od utvrđenih nepoštenih trgovačkih praksi nametnutih dobavljačima lubenica s kojima je poslovala u 2018. godini te je dobavljačima kojima je pogrešno obračunala *cassa sconto* izvršila isplatu razlike s osnova više obračunatog popusta za prijevremeno plaćanje, iako sa zakašnjenjem, FRAGARIA je izvršila plaćanja po svim otkupnim blokovima i računima ispostavljenim za isporučene lubenice, AZTN je ocijenio da nije bilo mjesta za određivanje mjera, uvjeta i rokova za otklanjanje povrede utvrđene u točkama I. c), I. d) i I. e). izreke ovoga rješenja.

Slijedom iznesenog, AZTN je u smislu članka 19. stavka 7. ZNTP-a, na temelju odluka Vijeća donesenih na 16/2019. sjednici, održanoj 21. svibnja 2019. i na 22/2019. sjednici, održanoj 26. srpnja 2019., odlučio kao u izreci ovog rješenja.

7. Objava rješenja na mrežnoj stranici AZTN-a

U skladu s odredbama članka 22. ZNTP-a, ovo rješenje će biti objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a, pri čemu će poslovne tajne sadržane u tom rješenju biti izuzete od javne objave kako je odlučeno u točki V. izreke ovog rješenja.

Odredbom članka 1. točke p) ZNTP-a, poslovne tajne definirane su kao poslovne informacije određene općim propisom o zaštiti tržišnog natjecanja pa se slijedno tome primjenjuje odredba članka 53. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09., 80/13., dalje: ZZTN).

8. Izvršenje upravno-kaznene mjere

U skladu s odredbom članka 28. stavka 1. ZNTP-a, upravno-kaznena mjera uplaćuje se po izvršnosti rješenja AZTN-a ako nije podnesena tužba, odnosno po pravomoćnosti sudske odluke, uračunavajući u iznos upravno-kaznene mjere i zakonske zatezne kamate od dana dostave stranci rješenja AZTN-a do dana plaćanja.

Navedeni iznosi se uplaćuju u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske na račun broj: HR1210010051863000160, model HR64, poziv na broj odobrenja: 609220833-(OIB uplatitelja).

Nakon izvršene uplate obveznik uplate je dužan uplatnicu, kao dokaz o obavljenoj uplati upravno-kaznene mjere, dostaviti AZTN-u žurno, a najkasnije po isteku roka od 15 (petnaest) dana od dana pravomoćnosti rješenja s pozivom na broj KLASA: UP/I 034-03/18-04/021.

Ako stranka u određenom roku ne uplati upravno-kaznenu mjeru, AZTN će o tome obavijestiti Područni ured Porezne uprave Ministarstva financija na čijem je području prebivalište, odnosno sjedište stranke, radi naplate upravno-kaznene mjere prisilnim putem prema propisima o prisilnoj naplati poreza. Upravno-kaznene mjere koje na zahtjev AZTN-a prisilno naplaćuje Porezna uprava Ministarstva financija uplaćuju se izravno u korist državnog proračuna Republike Hrvatske (članak 28. stavak 4. ZNTP-a).

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena, ali nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom u roku od 30 dana od primitka rješenja (članak 20. stavci 3. i 6. ZNTP-a).

Predsjednik Vijeća za
zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag. iur.

Napomena: U skladu s odredbom članka 2. točke p) ZNTP-a u vezi s odredbama članka 53. ZZTN-a, podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni znakovima: [***].